

www.utnieuws.nl

Onafhankelijk magazine van de Universiteit Twente
jaargang 04 - nummer 10 - december 2014

UT nieuws

ACTUEEL EN ONAFHANKELIJK

Alumnus >
'Groene' burgemeester in Denemarken

Special >
Vrouwen in de wetenschap

International >
Talents from abroad

Suzanne Hulscher >

'Lekker een stukje
zitten rekenen'

How do you make a lithography system that goes to the limit of what is physically possible?

At ASML we bring together the most creative minds in science and technology to develop lithography machines that are key to producing cheaper, faster, more energy-efficient microchips. Our machines need to image billions of structures in a few seconds with an accuracy of a few silicon atoms.

So if you're a team player who enjoys the company of brilliant minds, who is passionate about solving complex technological problems, you'll find working at ASML a highly rewarding experience. Per employee we're one of Europe's largest private investor in R&D, giving you the freedom to experiment and a culture that will let you get things done.

Join ASML's expanding multidisciplinary teams and help us to continue pushing the boundaries of what's possible.

www.asml.com/careers

ASML

For students who think ahead

 /ASML @ASMLcompany

Actueel en onafhankelijk
nieuws over de
Universiteit Twente

Volg UT Nieuws

Elke dag online op www.utnieuws.nl

Volg @UTNieuws op Twitter

Iedere maand een magazine met interviews en achtergronden

Like onze pagina op facebook.com/UTNieuws

Wekelijkse nieuwsbrief met de selectie van het beste nieuws, meld je aan op onze website

Het laatste nieuws lees je onderweg met de UT Nieuws app voor iPhone en Android

In dit nummer

Boek | Liefdesgids voor bèta's
> 13

Interview | Investeerder Ray Quintana
> 14 – 15

UT in beeld | Technohal
> 16 – 17

Cultuur | Leenkunst
> 26 – 27

Coverinterview Suzanne Hulscher > 4 – 7
 Studentenhuis en hun kerstdiners > 8 – 9
 Burgemeester op een groen Deens eiland > 10 – 12
 Renovatie Technohal > 18 – 19
 Wie is... Will Dokter? > 20 – 21
 Tuberculose te lijf > 22 – 23
 Euros wil hogerop > 24
 In de praktijk > 25
 International talents > 28 – 29
 PhD > 30
 In & Out > 31

Van de redactie

Voor u ligt het laatste UT Nieuws magazine van 2014. Een extra dik nummer, vanwege een ingestoken special. Het thema van deze special is 'Vrouwen in de wetenschap'. Hoe komt het dat er meer vrouwelijke studenten in de collegebanken schuiven dan mannelijke, maar dat er nog steeds beduidend minder vrouwelijke hoogleraren zijn? Daar valt veel over te zeggen. En dus ook over te schrijven. Het thema is actueel, zeker nu de UT zich in december over het diversiteitsbeleid buigt.

Om een mooie verbinding te maken tussen ons reguliere magazine en de special over 'Vrouwen in de wetenschap', hebben we voor de cover Suzanne Hulscher geïnterviewd (pag. 4 – 7). Deze bolleboos met bètabrein weet alles over water en vertelt met passie over het bijzondere Rivercareproject waar ze, met vele anderen, aan werkt. Als voorzitter van het ambassadeursnetwerk geeft ze eveneens haar ongezoete mening op het thema 'vrouwen in de wetenschap'.

Verder in dit nummer aandacht voor de ontwikkelingen rond de renovatie van de Technohal (pag. 18 – 19). Onze fotografen Gijs van Ouwkerk en Rikkert Harink dwaalden op een vrijdagmiddag door de leegstaande hal en voelden zich als een kind in een snoepwinkel. Hun prachtige foto's kunt u vinden op pag. 16-17 en pag. 18-19 én op onze website www.utnieuws.nl.

De redactie van UT Nieuws gaat fullspeed richting kerstvakantie. We stropen de mouwen nog even op voor een restyling van ons maandelijkse magazine, dat alweer 3 jaar bestaat. In ons eerstvolgende nummer (5 februari 2015) ziet u het resultaat van onze inspanningen.

We wensen u goede en gezellige feestdagen. Weet u niet wat u met de kerstdagen op tafel moet zetten? Geen nood. UT Nieuws klopte bij vier Enschedese studentenhuisen aan om naar hun kersttradities én hun kerstmenu te vragen (pag. 8 – 9). Dat leverde een verhaal op om de vingers bij af te likken.

Ditta op den Dries, hoofdredacteur.

Colofon

Onafhankelijk maandblad voor personeel en studenten van de Universiteit Twente. Jaargang 04. Verschijnt elke eerste donderdag van de maand op de campus; vrijdag/zaterdag buiten de UT. Oplage: 8.000 exemplaren.

Redactie-adres:

Gebouw De Vrijhof
Kamers 535, 537, 539, 541, 543.
De Veltmaat 5, 7522 NM Enschede

Postadres:

Postbus 217, 7500 AE Enschede

Telefoon:

(053 – 489) 2029

zie verder onder redactie

E-mail redactie:

info-utnieuws@utwente.nl

Internet:

<http://www.utnieuws.nl>

of via de homepage van de UT

Twitter:

@UTNieuws

Redactie:

Ditta op den Dries (hoofdredacteur, (053 – 489) 2030

d.e.opdendries@utwente.nl
Paul de Kuyper (053 – 489) 4084
p.m.dekuyper@utwente.nl
Maaike Platvoet (053 – 489) 3815
m.c.platvoet@utwente.nl
Sandra Pool (053 – 489) 2936
s.pool@utwente.nl
Rense Kuipers (053 – 489) 2028
r.g.m.kuipers@utwente.nl

Vaste medewerkers:

Marloes van Amerom, Marije ten Böhmer, Egbert van Hatten, Jasmijn Kol, Eymeke Lobbezoo, Michaela Nesvarova, Larissa Nijholt, Mariska Roersen, Michiel Schuhmacher, Mart Rozema, Jellien Tigelaar, Jochem Vreeman, Peter Wolbers.

Foto's:

Rikkert Harink, Arjan Reef, Gijs van Ouwkerk.

Redactieraad:

drs. J.W.D. ter Hellen, drir. D. Lutters, prof. dr. A. Need, dr. O. Peters (voorzitter).

Advertenties:

Bureau Van Vliet BV, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort

Tel. 023 – 5714745. Site: www.bureauvanvliet.com

E-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com
Advertentieadviezen op aan vraag.

Internetbeheer:

WAME – Websites, Applicaties, Advies
www.wame.nl

HOP:

UT Nieuws is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Adreswijzigingen:

Abonnees (ook studenten) dienen deze schriftelijk door te geven aan de redactie UT-Nieuws Postbus 217, 7500 AE Enschede of per e-mail: info-utnieuws@utwente.nl.

Stage of buitenlands studieverblijf: studenten die op stage gaan of in het buitenland gaan studeren kunnen het UT-Nieuws magazine op schriftelijk verzoek opgestuurd krijgen.

Wie prijs stelt op deze (gratis) service zendt een adreswijziging naar de redactie o.v.v. faculteit, stagelocatie en periode (zo nauwkeurig mogelijk).

Kopij:

Nieuws voor het UT-Nieuws magazine en de website naar: info-utnieuws@utwente.nl.

Abonnementen:

Jaarabonnement: 44 euro. Abonnementen schriftelijk aan te vragen met vermelding van naam, adres, postcode, plaats, telefoonnummer en bank-/girorekening. Abonnementen kunnen maandelijks ingaan. Betaling via factuur. Het jaarabonnement wordt automatisch verlengd, tenzij men minimaal 1 maand voor afloop van de abonnementsperiode schriftelijk opzegt.

Vormgeving en realisatie:

SMG Groep
www.smg-groep.nl

Bezorging Campus:

Motorsportgroep UT, Richard van Schouwenburg en Petra Kuipers, tel. 053-4892029.
E-mail: info-utnieuws@utwente.nl

Copyright UT-Nieuws:

Auteursrecht voorbehouden. Het is verboden zonder toestemming van de hoofdredacteur artikelen schema's foto's of illustraties geheel of gedeeltelijk over te nemen en/of openbaar te maken in enigerlei vorm of wijze.

Suzanne Hulscher, hoogleraar Water, Engineering & Management

'De mens is met water verweven'

Of ze een droom heeft voor de toekomst? Het antwoord komt snel. Een sabbatical nemen en dan met een team de schuimende zee op. Experimenteel onderzoek doen. De zaak eens helemaal omgooien. Niet vanuit fysisch oogpunt uitrekenen hoe de zeebodem de komende jaren gaat veranderen, maar juist ook de dieren en planten op de zeebodem als uitgangspunt nemen. Haar ogen lichten even op. Suzanne Hulscher wordt gelukkig van water.

TEKST: DITTA OP DEN DRIES | FOTO'S: RIKKERT HARINK >

Water neemt in haar leven een centrale plek in. In haar dagelijkse werk, als hoogleraar van de vakgroep Water, Engineering & Management (WEM). Maar ook in haar vrije tijd, als ze op zondagochtenden een stuk gaat rennen langs de Berkel. 'Onze gezinsvakanties zijn ook altijd aan zee. Heerlijk om langs de kust stroomopwaarts te fietsen en het landschap te zien veranderen', zegt ze.

Ze denkt even na om haar fascinatie voor water te beschrijven. 'Wat zo mooi is aan water is dat je het kunt zien, kunt voelen. Iedereen heeft ermee te maken, de mens is met water verweven. We hebben er een haat-liefdeverhouding mee. Wij houden van water, maar soms is er te veel en soms te weinig. Allebei zorgt voor problemen. Heeft het te weinig geregend, dan is er droogte en ondervindt bijvoorbeeld de scheepvaart daar hinder van. Heeft het te veel geregend, dan is er gevaar voor overstromingen.'

Het feit dat je op water goed formules kunt loslaten is ook belangrijk voor haar. 'Ik hou ervan om lekker een stukje te zitten rekenen', zegt ze. 'Het komt er weinig van in de dagelijkse praktijk. Anderen kunnen dat net zo goed als ik. Sterker nog, bij mij gaat het berekenen langzamer omdat ik het niet zoveel doe. Maar ik kijk wel mee met anderen en lever dan commentaar.' Ze heeft er vrede mee, ze richt zich liever op zaken waarin zij meerwaarde te bieden heeft. Leiding geven en onderzoeksvoorstellen schrijven bijvoorbeeld. Maar af en toe kan ze het niet laten. 'Laatst nog twijfelde ik sterk aan de uitkomst van een berekening. Dan ga ik zelf even aan de knoppen. Als ik twijfel, dan twijfelen anderen immers ook. Na een berekening op andere gronden kwam er

gelukkig precies hetzelfde uit. Dat maakt zo'n uitkomst alleen maar sterker.'

Bètabrein

Rekenen. Ze was er op de basisschool al goed in. Suzanne Hulscher werd op 25 november 1966 geboren in Heerlen. Om precies te zijn in Amstenrade, een kerkdorp in het zuiden van Limburg, tussen Heerlen en Sittard. Ze doorliep het gymnasium in Hoensbroek en ging daarna naar de Universiteit Utrecht. De bolleboos met het bètabrein haalde na één jaar een dubbele propedeuse: natuurkunde en wiskunde. Na twee jaar maakte ze een wat ongewoon uitstapje. Ze ging Nederlands studeren en behaalde ook daarvoor haar propedeuse. 'Ach ja, ik had een studiebeurs voor zes jaar. Ik had de tijd', zegt ze lachend. Ze twijfelde eerst nog tussen theologie en de school voor journalistiek, maar het werd Nederlands vanwege haar grote voorliefde voor poëzie en proza. De nieuwe studie ging haar heel makkelijk af. 'Taalkunde is natuurlijk ook technisch. Vooral Middelnederlandse literatuur vond ik geweldig. Een boeiende, intrigerende puzzel. Deze studie heeft me eveneens geleerd technisch naar teksten te kijken.' Daar heeft ze nu nog profijt van, bijvoorbeeld bij het schrijven van onderzoeksvoorstellen en subsidieaanvragen. Ze blinkt er in uit en haalt samen met haar groep veel geld – en dus banen – binnen. 'Het gaat erom dat je nét iets beter schrijft dan de anderen. Goede focus aanbrengt, de praktijk goed meeneemt, maar niet té specialistisch bent. Er is een kans van 10 procent dat je geld krijgt en er is nu eenmaal geen tijd om onbepert losse flodders te schieten. Maar áls het raak is, en dat is het de laatste tijd regelmatig, dan is er hier altijd gebak.'

Toen het jaar Nederlands voorbij was koos ze

voor theoretische natuurkunde. 'Daar ben ik vol voor gegaan. Ze studeerde succesvol af in Utrecht. Als promovenda was ze daarna twee dagen in de week bij de vakgroep meteorologie en fysische oceanografie in Utrecht en de overige drie dagen op het Waterloopkundig Laboratorium (nu Deltares). 'Een uitermate boeiende tijd, waar ik een enorm netwerk aan heb overgehouden.'

De UT kwam in beeld in 1996. Vier jaar eerder was in Enschede de opleiding civiele techniek begonnen en tegen het einde van haar promotie veroverde ze een postdocplek in Twente. 'Het onderzoek liep in die tijd achter op het onderwijs in Twente. Daardoor was er voor mij ruimte om heel veel dingen te doen.'

Op haar 35e werd Hulscher hoogleraar. Sinds 2002 leidt ze de vakgroep WEM. 'Dat deed ik jarenlang in m'n eentje. Sinds vorig jaar deel ik het voorzitterschap van de vakgroep.' Dat haar carrière op jonge leeftijd een vlucht nam is deels een kwestie van toeval en deels een kwestie van haar eigen houding. Ze won in 2002 de Minervaprijs: de beste publicatie van een vrouw op fysisch gebied. 'Ik had onderzoek gedaan naar de zeebodem. Die is niet vlak, zoals lang gedacht is, maar golvend. In mijn publicatie stond hoe die zandbodempatronen zijn ontstaan en dat we ze vinden waar we ze verwachten. Ik was er zelf van overtuigd dat het een goed stukje werk was, maar ik had niet verwacht te winnen. Daarvoor was het naar mijn idee niet fysisch genoeg. Toch heb ik de publicatie ingestuurd, omdat ik vond dat de jury het op z'n minst moest bekijken. En ik won.'

In hetzelfde jaar vertrokken ineens drie hoogleraren bij de faculteit CTW. 'Ik besloot te solliciteren. Daar heb ik maar heel eventjes over nagedacht. Ik dacht: ik ben goed en ik denk dat ik dit kan. Als ze voor iemand anders kiezen,

dan zal hij toch echt beter moeten zijn dan ik. Dat was niet het geval en ik werd benoemd.' 'Ik vind dat de beste mensen de wetenschappelijke top moeten bereiken. Man of vrouw. Als talentvolle vrouwen het nalaten om te solliciteren op topfuncties, is er een grote kans dat minder geschikte mannen op die posities terechtkomen. Dat is echt zonde. Probleem is dat vrouwen hun eigen prestaties vaak te laag inschatten. Dat zit in onze Nederlandse cultuur. Bij buitenlandse vrouwen zie ik dat niet. Nederlandse vrouwen mogen best wat minder bescheiden zijn en wat meer opscheppen. Dat doen mannen namelijk ook. Een voorbeeld. Ik heb in diverse commissies gezeten om mensen persoonlijke beurzen te geven of op topposities te benoemen, onder meer bij de NWO. 'Heb je buitenlandervaring?', vroegen we dan aan de kandidaten. Ja, zei de man. Nee, zei de vrouw. Wat bleek, na enig doorvragen? De man was voor zijn werk een week in Engeland geweest en vond dat het vermelden waard. De vrouw had 3 maanden in het buitenland gewoond, maar zei 'nee', omdat ze daar geen betaalde baan had. Nog een voorbeeld. 'Hoeveel publicaties staan er op je naam?', vroegen we. Twee, zei de vrouw. Dertien, zei de man.

Na doorvragen bleek dat de vrouw alleen de publicaties meldde die ze zelf echt noemenswaardig vond en waarvan ze eerste auteur was. De publicaties waarbij ze coauteur was liet ze achterwege. De man daarentegen schroefde het aantal op en nam in het getal ook alvast de publicaties mee, die in de pen zaten, maar nog niet verschenen waren. Voor dat soort beïnvloedende factoren moeten we oog hebben.'

Ambassadeursnetwerk

Ze werd in 2006 gevraagd of ze het voorzitterschap van het ambassadeursnetwerk van David Reinhoudt over wilde nemen. Dat wilde ze. Het netwerk heeft zich ten doel gesteld meer vrouwen aan de top te krijgen bij de UT. 'Dat wilde ik zelf ook heel graag, méér vrouwelijke collega's. Het voorzitterschap bood me de positie om daarin veel te bereiken.' Er werd een stimuleringsfonds opgericht, dat vrouwen financieel in staat stelt om gaten in hun cv op te vullen. Een tijdje naar het buitenland te gaan, te werken aan meer publicaties en meer onderzoeksprojecten. Heel veel vrouwen hebben daardoor stappen gemaakt, vooral bij de faculteit GW. Daar was 60 procent van de universitaire docenten van het vrouwelijk geslacht, toch

was er maar één vrouwelijke hoogleraar. Dat cijfer is behoorlijk rechtgetrokken, waardoor de opbouw nu veel meer in balans is. Gelukkig maar, want er stonden destijds veel vrouwen te trappelen om door te groeien.'

De toenmalige collegevoorzitter Anne Flierman had het onderwerp 'vrouwen naar de top' hoog op de agenda staan. Hulscher kon goed zaken doen met hem. Er werden tenure tracks voor vrouwen gecreëerd. Een mentorennetwerk ingesteld. En er werd geregeld dat zwangerschapsverlof op de UT niet langer als 'ziekte' werd aangemerkt. 'De afdelingen werden niet financieel gecompenseerd en dus eigenlijk 'gestraft' voor zwangerschappen van het personeel. Dat helpt niet mee.'

Hulscher benadrukt dat de doorstroming van vrouwen naar de top niet enkel een geldkwestie is. 'Het is ook een bewustwordingsproces. Decanen moeten hun vrouwelijk toptalent in the picture hebben. Ze moeten er uitgebreid naar vragen, zeker in de jaargesprekken. En vrouwen moeten hun ambitie duidelijk kenbaar maken.'

De termijn van personele ondersteuning aan het ambassadeursnetwerk loopt in december af. Hulscher hoopt dat er een verlenging komt.

'Als de ondersteuning wegvalt, kunnen wij ook niks meer. In tijden van krimp en financiële onzekerheid is het logisch dat er kritisch wordt gekeken naar uitgaven. Maar er valt veel te verliezen als je vrouwelijke talenten laat weggaan. Ze worden gespot door andere universiteiten, dat wéét ik. Dat hoeft helemaal niet slecht te zijn voor die vrouwen, maar wél voor de UT. Het is echt zaak vrouwelijk toptalent aan de UT te binden.'

Afspiegeling

Hulscher is een sterk voorstander van een goede afspiegeling. Daarom vindt ze ook dat er een vrouw in het college van bestuur moet zitten. 'Vorig jaar, na het vertrek van Anne Flierman, was er een vacature. Een gemiste kans, dat er op die plek geen vrouw is benoemd. Vaak hoor je zeggen dat men de juiste vrouwen niet kan vinden, maar die zijn er weldegelijk. Genoeg om het hele CvB te kunnen vervangen', stelt ze strijdbaar. Ze wijst erop dat er vaak een profiel wordt gemaakt met kenmerken van de vertrekkende persoon, die al op die hoge positie zit. En dat is vaak een man. 'Uit onderzoek blijkt dat diversiteit in de commissie die zo'n profiel

opstelt heel belangrijk is. Maar ik heb een donkerbruin vermoeden dat die nog steeds vaak alleen uit mannen bestaat. Zo'n benoemingscommissie is dan onbedoeld bevooroordeeld. Mannen zien vaak de kwaliteiten van vrouwen niet goed genoeg. Er wordt weleens gezegd: mannen kiezen mannen, vrouwen kiezen de besten. Dat kan ik, op grond van mijn ervaringen, grotendeels beamen.'

Rivercareproject

In december 2013 werd door de Stichting Technische Wetenschappen (STW) het Rivercareprogramma gehonoreerd. Hulscher: 'Ik ben er ongelooflijk trots op dat wij dit onderzoek in Nederland kunnen en mogen doen. Ik mag leiding geven aan dit grote programma, waar vijf universiteiten en dertig andere instanties aan meewerken. We gaan uitzoeken hoe de rivieren reageren op deze veranderingen.'

Dat Nederland een eeuwenoude strijd tegen het water voert is algemeen bekend. Dijken bouwen was de oplossing na de watersnoodramp in 1953. Hulscher verwacht dat Nederland de komende zes jaar flinke stappen maakt in de kennis van rivieren én in het bedenken van systemen die het water sneller kunnen afvoeren. 'Dat is hard nodig. De bijna-overstromingen in '94/'95 in het 'land van Maas en Waal' zorgden ervoor dat hele gebieden geëvacueerd moesten worden. Dat heeft alles in een stroomversnelling gebracht. De noodzaak dat Nederland veilig moet zijn werd gevoeld. Nu wordt er in heel Nederland fors ingegrepen in de rivieren: de bodem wordt verlaagd, de dijken worden verlegd en er worden nevengeulen gegraven.

'Twintig onderzoekers in heel Nederland voeren het programma uit. De eerste promovendi in Twente zijn net begonnen. We maken een

virtuele rivier. Daar hopen we veel kennis uit te halen. We kijken bijvoorbeeld welke ecologische gevolgen het heeft als je nevengeulen aanlegt en of de veiligheid bij hoog water ook op langere termijn gehaald wordt. In Deventer en in Nijmegen zijn forse ingrepen genomen na de overstromingen. Daar moeten we bovenop zitten om de evolutie te kunnen volgen. Het moet nú gebeuren. En ik verwacht er veel van.'

Moeder

Tijd voor haarzelf heeft ze niet veel, maar ze zorgt ervoor dat ze genoeg beweging krijgt om haar conditie op te krikken en haar hoofd leeg te maken. 'Twee á drie keer per week hardlopen heeft bij mij hoge prioriteit. Verder lees ik Scandinavische detectives en wandel ik graag met de kinderen op de Veluwezoom.'

Ze is moeder van dochter Xue (11) en zoon Avram (9). 'Onze beide kinderen hebben we geadopteerd. Dat was een bewuste keuze. We waren ongewild kinderloos en ik wilde dolgraag moeder worden. Daarnaast wilden we kinderen een toekomst geven, die ze in hun eigen land niet zouden hebben. Xue komt uit China. Dat eenkindbeleid in China en de gevolgen voor meisjes vonden we zó oneerlijk. We adopteerden haar toen ze bijna vijf was. We hebben haar zelf opgehaald uit China.'

'Avram komt uit Bulgarije. Hij heeft een handicap, is doof aan één oor. In Bulgarije wordt 95 procent van de kinderen met een handicap door hun ouders afgestaan. We konden het verschil maken voor hem. In Nederland hebben we kinderen met een handicap veel te bieden. De adoptie van Avram, hij was toen zes, ging anders dan die van Xue. We mochten een week naar Bulgarije komen om aan elkaar te wennen. Vervolgens konden we hem pas 2,5 maand later ophalen. Dat was heel moeilijk, voor ons en voor hem.'

De kinderen doen het goed. Avram voetbalt, Xue hockeyt. Op zaterdag sta ik aan het sportveld. Daar kan ik zó blij van worden, als ik hen in actie zie. Ze slurpen veel energie op, misschien wel vanwege hun bagage. Bij mij boren de kinderen gevoelens aan waarvan ik niet wist dat ik ze had. Ik ben ontzettend ongeduldig, maar als er iets op te lossen valt met de kinderen blijkt ik ineens veel ge-

'Mannen kiezen mannen, vrouwen kiezen de besten'

duld te hebben. Vroeger kon ik me helemaal verliezen in mijn werk, nu kan ik veel beter relativeren.'

Ze verheugt zich op de naderende feestdagen. 'In de decembermaand nemen we volop tijd voor onszelf, voor elkaar, voor onze familie. Dat vinden we heel erg belangrijk. Dat veilige nest, die warmte, dat hebben onze kinderen veel te lang niet gehad.' |

De vier gangen van deze studentehuizen vormen samen het UT Nieuws Kerstdiner 2014. Alle recepten vind je op www.utnieuws.nl/kerstdiner2014

Amuses: zalmrolletjes & rundvleessalade met vijg

Huize Steunzool: Thema Grieks

Hoeveel tafelgasten, met of zonder oud-huisgenoten?

Huize Steunzool, op de Korte Haaksbergerstraat 13: een dameshuis dat al 29 jaar bestaat. Of de vijf bewoners met of zonder oud-huisgenoten tafelen met kerst wisselt per jaar.

Hoe oud is de traditie van het kerstdiner?

Lisa Mengerink: 'In ieder geval al sinds mijn eerste jaar op Huize Steunzool. Dat is ongeveer vijf jaar. Daarvoor werden er ook al kerstdiners gedaan, maar ik weet niet hoe lang. We merken dat het lastig is om ouwe lullen elk jaar weer naar Enschede te trekken, vooral als het diner iets minder goed georganiseerd wordt. Daarom nodigen we ze om het jaar uit. We hebben net ons kerstdiner achter de rug.'

Is er een speciaal gerecht?

'We hadden dit jaar vijf gerechten. Meestal geven we het diner een thema', vertelt Mengerink. 'Twee jaar geleden was dit Italiaans, en dit jaar Grieks. Dit deden we omdat onze huisbaas het Griekse restaurant onder ons bezit. Hij wilde graag het hoofdgerecht aanleveren. Alleen, het bleek nog best lastig om nog vier gerechten binnen het thema te verzinnen. Dat thema verwaterde dus een beetje. We hadden heerlijke amuses. Een met zalm, en de ander met rundvleessalade. Totaal niet Grieks, maar wel erg lekker!'

Hoofdgerecht: kabeljauwfilet met cherrytomaatjes

Huize Bosøl: Zeven gangen

Hoeveel tafelgasten, met of zonder oud-huisgenoten?

Huize Bosøl ligt in een bosrijke omgeving aan de Witbreuksweg en houdt wel van een biertje (øl is Noors voor bier). Het huis telt zeven bewoners, waarvan vier mannen en drie vrouwen, die allemaal aanschuiven.

Hoe oud is de traditie van het kerstdiner?

Vivian Wonink: 'Wij vieren elk jaar samen kerstmis, al zo lang dat niemand inmiddels meer weet hoe lang al. We bereiden altijd samen een zevengangdiner. Voor elke gang worden twee mensen geselecteerd door lootjes te trekken. Na het eten hebben we een afterparty waarbij meestal (drank) spelletjes gedaan worden. Wat ons diner extra sfeer geeft is dat we allemaal netjes gekleed gaan en een mooi versierde kerstboom bij de tafel hebben staan.'

Is er een speciaal gerecht?

De zeven gangen op Huize Bosøl hebben een vaste volgorde en indeling: soep, koud voorgerecht, warm voorgerecht, hoofdgerecht met vis, hoofdgerecht met vlees, nagerecht en koffie met koek. Bij elke gang wordt een wijn geselecteerd die bij de smaak van het gerecht past.

Wonink: 'We proberen ons kerstdiner altijd zo speciaal mogelijk te maken. Bij ons staat er met kerst geen spaghetti op het menu. Met zeven gangen moeten de porties wel wat kleiner, anders kunnen we er een week van eten. Voor komende kerst overwegen we kabeljauwfilet met cherrytomaatjes in de categorie hoofdgerecht met vis. We hebben al heel wat succesnummers aan leukerecepten.nl ontleend, die website is een echte aanrader.'

Kersttradities van Enschedese studentenhuizen

Zalmrolletjes en cupcakes met marsepein

Het ene studentenhuys viert het kerstdiner met alle ex-huisgenoten bij een oud-bewoner, het andere huys heeft zo'n drukke decemberagenda dat het diner pas soms tegen Pasen wordt opgediend. Vier huizen vertellen over hun kersttradities en wat er zoal op het menu staat. Van Grieks van de onderbuurman tot zelfgemaakte schuimpjes.

TEKST: EYMEKE LOBBEZOO & MICHEL SCHUHMACHER >

Nagerecht: cakejes met marsepein

AC Noorderhagen: Voor Pasen

Hoeveel tafelgasten, met of zonder oud-huisgenoten?

Tijdens het kerstdiner van AC Noorderhagen zitten alleen de acht bewoners aan tafel: vijf mannen en drie vrouwen. 'Ouwe lullen' en dates van de huisgenoten worden niet uitgenodigd.

Hoe oud is de traditie van het kerstdiner?

'Ik moet zeggen dat ik geen flauw idee heb hoe lang we al een gezamenlijk kerstdiner hebben. In ieder geval zolang ik hier woon, en dat is nu vier jaar', vertelt Laura de Haan. 'Ons diner heet eigenlijk het post-kerst-pre-paasdiner. Het is meestal lastig een datum te vinden rond kerst. Ons diner plannen we altijd tussen kerst en Pasen, dan zitten we redelijk safe. Dit jaar staat het diner begin februari in de agenda, de eerste week van het derde kwartiel.'

Is er een speciaal gerecht?

'We hebben altijd vier gangen. Er worden koppels gemaakt en deze bereiden samen een gang. Iedereen mag zelf verzinnen wat er op tafel komt. Zolang je maar een bijpassende wijn uitzoekt! We hebben een koud en warm voorgerecht, hoofdgerecht en een dessert. Twee jaar geleden hadden we als nagerecht zelfgemaakte hartvormige cupcakes met marsepein. Ik vind ze persoonlijk erg leuk en ze smaakten heerlijk.'

Bij de koffie: schuimpjes

De Kadullen: Bij oud-bewoner te gast

Hoeveel tafelgasten, met of zonder oud-huisgenoten?

De Kadullen wordt momenteel bewoond door vier heren die ernaar streven 'de gemakken van het burgerleven te combineren met de geneugten van het studentenbestaan'. Tijdens de vuurwerkramp in 2000 is het studentenhuys volledig verwoest, waarna het werd herbouwd aan het Kroedhofteplein 12. Jaarlijks worden alle oud-leden inclusief aanhang en kinderen uitgenodigd voor het kerstdiner.

Hoe oud is de traditie van het kerstdiner?

Het huys bestond vorig jaar 25 jaar en sinds de oprichting in 1998 wordt het kerstdiner gevierd. In de beginjaren nodigden de Kadullen hun verenigingsgenoten van C.S.V. Alpha uit voor een bijzonder diner. Eenmaal vond er een benefietkerstdiner plaats: er werd eenvoudige stampot gegeten, maar iedereen betaalde een bijdrage voor een goed doel alsof er sprake was van een luxueus zoveel-gangen-diner. Na een aantal jaar werd het huys te klein om alle oud-huisgenoten uit te nodigen. Sindsdien worden de diners 'extern' georganiseerd: bij een van de oud-bewoners. Vanwege het lustrum vond het feestmaal vorig jaar wel op De Kadullen plaats.

Is er een speciaal gerecht?

Nestor Mike van der Wekken: 'Het aantal gangen verschilt per jaar. Vorig jaar zorgden we ervoor dat het diner in totaal uit 25 onderdelen bestond, om ons lustrum te symboliseren. Een hele voorbereiding. We werden door onze oud-bewoners overladen met burgerlijke cadeaus, waaronder een melkschuimer. Die past natuurlijk mooi bij ons motto. De melkschuimer werd dankbaar gebruikt bij de bereiding van de laatste gang: koffie met schuimpjes.' Oud-bewoner Thomas den Hengst vult aan: 'Een beetje burger heeft schuimpjes in zijn koffie.'

Oud-bestuurskundestudent Marcel Meijer burgemeester van Samsø

De groene missie van een Deens eiland

Het Deense eiland Samsø is bezig om alle fossiele brandstoffen te vervangen door duurzame alternatieven. Aan het hoofd van deze unieke operatie staat een voormalig student bestuurskunde van de UT: Marcel Meijer. Hij is burgemeester van het duurzaamste eiland ter wereld.

Burgemeester zonder Deens paspoort

Samsø is in een aantal opzichten te vergelijken met een Nederlands Waddeneiland. Het ligt op ongeveer een uur varen van de (Jutlandse) kust en telt zo'n 4.000 inwoners. Qua oppervlakte is het eiland iets kleiner dan Schiermonnikoog.

Samsø is een zelfstandige gemeente met een Nederlander als burgemeester: Marcel Meijer. 'Ik heb geen Deens paspoort, maar dat is hier geen probleem. Je zou het een maas in de wetgeving kunnen noemen. Deze post is op mijn weg gekomen. Na hier twee jaar in het slachthuis

te hebben gewerkt, kwam ik terecht bij de vakbond en heb ik veel onderwijs- en werkgelegenheidsprojecten gedaan. Ik was actief in de partij (de Sociaaldemocraten) en werd lijsttrekker. Bij de laatste verkiezingen hebben we het onverwacht goed gedaan. In de daaropvolgende onderhandelingen wordt altijd bepaald welke partij de burgemeester mag leveren. Normaal is dat iemand van de conservatieve partij, maar dit keer hebben de Sociaaldemocraten die slag gewonnen. Daarom zit ik hier.'

TEKST EN FOTO'S: MARCO KRIJNSEN >

Een voorlichter of een eigen chauffeur? De burgemeester van Samsø heeft geen van beiden nodig. Hij is rechtstreeks te benaderen en komt het bezoek persoonlijk afhalen in de haven van Kolby Kas. Met z'n windjack, trui, spijkerbroek en stevige schoenen valt hij op de kade niet op tussen de eilanders. Een pak draag je alleen bij officiële momenten. Zo gaat dat hier.

In de auto op weg naar het gemeentehuis van Samsø legt burgemeester Marcel Meijer uit waarom hij vaker als een soort taxichauffeur optreedt. 'Reizen met het openbaar is lastig op het eiland. De bussen rijden onregelmatig. Daarom overwegen we als gemeente de exploitatie over te nemen. We hebben dan meer controle over de

dienstregeling en kunnen de bussen straks ook op biogas laten rijden in plaats van op diesel. Net als bij de veerboot.'

Eigen veerboot

Vorig jaar nam Samsø het ingrijpende besluit om de veerdienst met Jutland zelf te gaan onderhouden. Er werd geïnvesteerd in een gloednieuwe veerboot, die sinds deze maand vaart. Een investering van 25 miljoen euro. Voor een kleine gemeente een enorme uitgave. Het heeft de interesse vanuit Nederland gewekt. Immers: de Waddeneilanden hikken aan tegen een vergelijkbare monopoliepositie van één rederij. Misschien is de aanpak van Samsø een reële optie.

'De overname van de veerdienst was een belangrijk issue bij de burgemeestersverkiezing van 2013.

Ik denk dat onze partij (de Sociaaldemocraten) daarom de verkiezingen heeft gewonnen en dat ik daardoor nu burgemeester ben', zegt Meijer. 'Wij willen als eiland niet afhankelijk zijn van een rederij. De belangrijkste bron van inkomsten op Samsø is landbouw. We exporteren veel groente naar de rest van Denemarken. Het betekent dat we zeker willen weten dat deze producten op vaste tijden vroeg op de dag vervoerd kunnen worden. Ook voor de toeristensector is een goede en betaalbare veeerverbinding van levensbelang. Ja, het is een fors bedrag, die 25 miljoen. Maar we krijgen subsidie vanuit Kopenhagen en als je de investering uitsmeert over 25 jaar, is het op te brengen.'

Twente

Dat Marcel Meijer in het lokale bestuur terecht is

'Twents' boek over Scandinavië

De groene missie van Samsø is een van de veertig verhalen in een boek over het DNA van Scandinavië, dat volgend jaar verschijnt. De verhalen behandelen historische, sociaal-maatschappelijke, economische en actuele thema's in de vier landen: Denemarken, Noorwegen, Zweden en Finland.

Auteurs zijn drie Twentenaren: Gert Jan Hospers (docent/onderzoeker economische geografie aan de Universiteit Twente en bijzonder hoogleraar city- en regiomarketing aan de Radboud Universiteit Nijmegen), Martin Vos (oud-journalist van de TC Tubantia en al tien jaar woonachtig in Noorwegen) en schrijver-journalist Marco Krijnsen.

gekomen, is niet zo vreemd. De geboren Groninger studeerde in de periode 1984-1989 bestuurskunde aan de UT. 'Een interessante, brede opleiding. Ik pluk daar nu nog dagelijks de vruchten van. Ik weet het nodige van sociale, juridische, economische en politieke aspecten. Die zie je terug in alle besluiten die we als gemeente nemen. Ik denk nog wel eens terug aan een van mijn docenten: Van Deth. Hij kon het heel erg moeilijk maken voor ons studenten. Maar als je dan toch een goed cijfer had, wist je dat je echt iets had bereikt. Dat heeft me wel gevormd.'

Aanvankelijk zocht Meijer na zijn studie een baan bij de Nederlandse overheid. Toen hij zijn huidige Deense vrouw (afkomstig van Samsø) had leren kennen, werd de koers naar het noorden verlegd. Niet dat het daar zo makkelijk ging. Sterker nog: Meijer werkte eerst twee jaar lang als uitbeender in het slachthuis van Samsø. De sluiting van het bedrijf met tachtig medewerkers eind jaren negentig bleek een keerpunt. Niet alleen in het leven van Meijer, maar ook voor de plaatselijke bevolking. Meer dan ooit leefde het besef dat er iets moest gebeuren op Samsø, anders zou het eiland ten dode zijn opgeschreven.

Verdienen aan duurzaamheid

Het antwoord werd gezocht in duurzame energie. Die moest op het eiland worden geproduceerd en zorgen voor nieuwe economie. Het idee is dat de inwoners aan duurzaamheid kunnen verdienen:

bijvoorbeeld door aandeelhouder te worden van een windturbine, door energie van eigen zonnepanelen te leveren of door als boer landbouwafval te verkopen aan de biomassacentrale op het eiland. Samsø stelt zich ten doel om in 2030 volledig fossielvrij te worden, een eiland zonder fossiele brandstoffen.

Het eerste succes is binnen. Nu al wordt op Samsø 60 procent meer aan duurzame energie opgewekt dan de inwoners in totaal aan energie verbruiken. Het is te danken aan de elf windmolens op het eiland, de tien windmolens op zee, de talloze zonnepanelen, de biomassacentrale en de warmtepompsystemen die veel op olie gestookte boilers hebben vervangen. 'Nee, we hebben geen last gehad van protesten tegen de windmolens, zoals in Nederland', glimlacht Meijer. 'Dat komt omdat bijna iedereen op het eiland wel iemand kent die verdient aan duurzame energie en omdat mensen zien dat hun energierekening omlaag is gegaan. Bovendien is de plek van de windmolens op zee in overleg met de bevolking vastgesteld.'

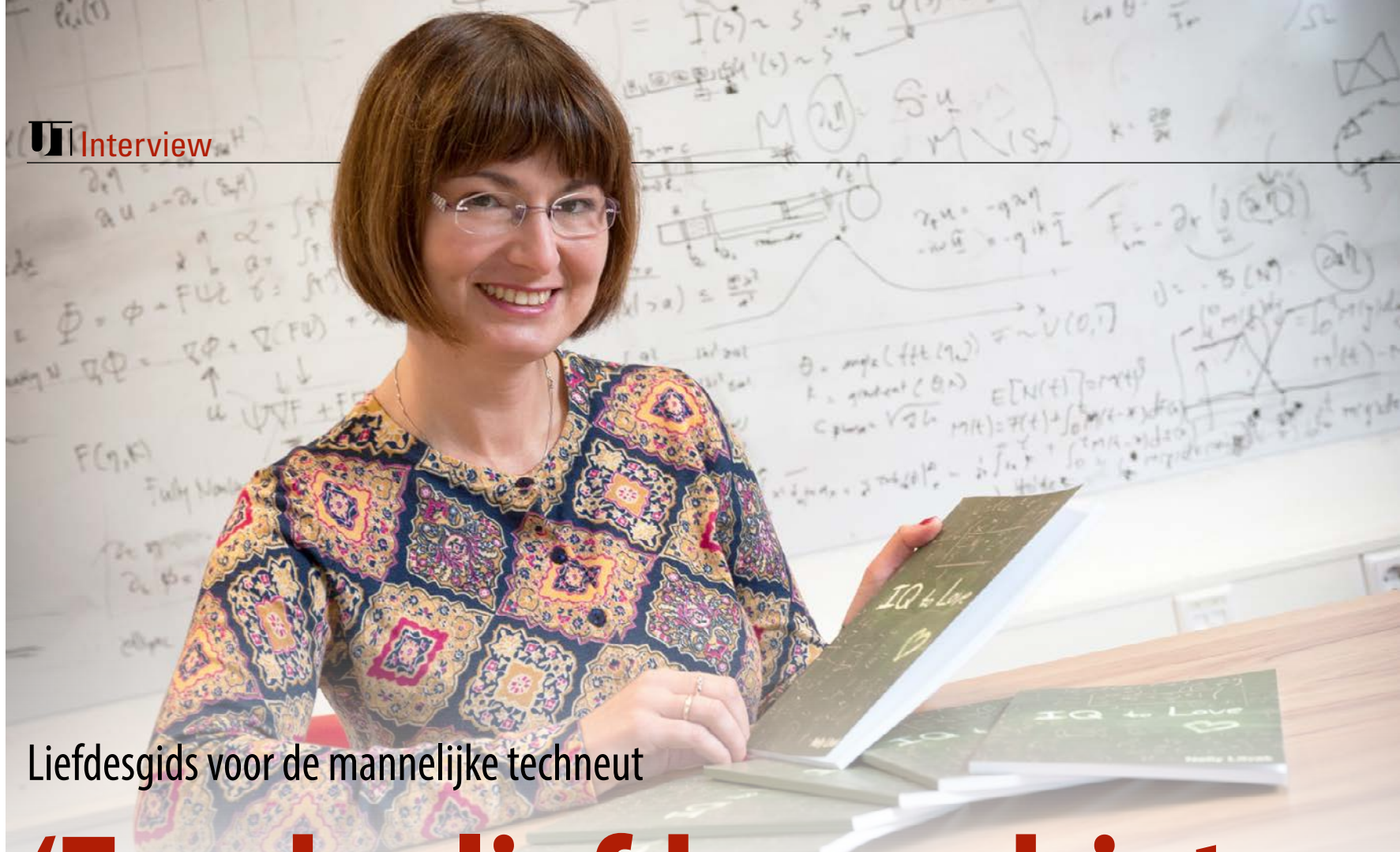
Geen diesel meer

Het eiland is in alle opzichten erg ver op het gebied van duurzaamheid. Verder dan andere eilanden in de wereld. Een mooi voorbeeld is de golfbaan. Hier wordt het gras niet alleen gemaaid en besproeid met behulp van zonne-energie, ook de kunstmest is ingeruild voor natuurlijk zeewier. Bijzonder is ook de Samsø Energiakademi, de spin

in het web van alle energieprojecten. De directeur van de academie, Søren Hermansen, werd eerder door Time Magazine uitgeroepen tot Hero of The Environment en ontving de Nobelprijs op het gebied van duurzame ontwikkeling (de Göteborg Award).

Samsø is nu bezig met de volgende stap. Sinds 1 december vaart de eigen veerboot als eerste in de EU op gas. Voorlopig gaat het om geïmporteerd LNG-gas uit Rotterdam, dat vloeibaar is gemaakt, maar op termijn moet worden gevaren op biogas uit Samsø. 'We kijken of we dat biogas hier op het eiland kunnen maken', zegt burgemeester Marcel Meijer. 'De technologie is er, maar het moet rendabel zijn. Met de lage energieprijzen van tegenwoordig is dat best lastig. Maar het zou voor het milieu een enorme sprong vooruit zijn. In de oude situatie verbruikte de veerboot 500 liter diesel per overtocht.'

In 2017 loopt het contract van de busmaatschappij af. De gemeente denkt erover om de exploitatie over te nemen, net als bij het veer. Het zouden twee vliegen in één klap zijn: een betere dienstregeling en schonere bussen. Meijer: 'De bedoeling is dat hier straks alleen nog elektrische voertuigen rijden. De thuiszorg en de post experimenteren daar nu mee. Er valt nog wel een slag te maken. De actieradius van een elektrische auto is in de winter te beperkt. Er is dus nog werk aan de winkel. Maar ik ben ervan overtuigd dat we onze doelen in 2030 gaan halen.' |

Liefdesgids voor de mannelijke techneut

‘Zonder liefdesverdriet is het leven niet compleet’

Jij verdient al het geluk in de wereld! Zo luidt een van de titels in het nieuwe boek van Nelly Litvak, *IQ to love*. De universitair hoofddocent wiskunde schrijft over het gebruik van intellect en logica in liefdesrelaties. Met korte, *to the point*, hoofdstukken maakt ze mannelijke aio's en studenten uit de technische hoek wegwijst in de wereld van liefde, vrouwen en relaties.

TEKST: SANDRA POOL | FOTO: ARJAN REEF >

Komt er dan helemaal geen verliefdheid, romantiek en gevoelens om de hoek kijken bij relaties? ‘Oh ja, natuurlijk wel’, zegt Nelly Litvak. ‘Daar begint het juist mee. Wanneer je als man écht iets voor een vrouw voelt en er serieus werk van wilt maken, lees dan mijn boek en doe je voordeel ermee.’ Litvak schreef de liefdeshandleiding uit protest tegen het stereotype beeld van slimme mannen die een ‘harde’ technische opleiding volgen. ‘Men schildert ze vaak af als onhandig met vrouwen. En ik heb sterk het vermoeden dat deze mannen er zelf in zijn gaan geloven!’ Doodzonde, vindt Litvak. ‘Het zijn namelijk hartstikke leuke mannen! Niet alleen slim, maar ook eerlijk en heel aardig.’ Tijd voor een ander geluid, vond Litvak. Op basis van eigen levenservaring en de dagelijkse praktijk als wiskundedocent, schreef ze een ruim tachtig pagina's tellend boek over de liefde. Een

soort Dummie voor een succesvolle lange relatie. Doelgroep? De mannelijke techneut. In korte hoofdstukken, vaak twee pagina's, neemt ze de lezer mee op pad. ‘Do not be too nice’, is een van de adviezen. En ‘It's ok to get hurt.’ Of ‘Fight for your love.’ Het zijn allemaal *tips and tricks* op weg naar mooie liefdesrelaties. ‘Ik ben wiskundige. Ik hou van logisch denken. Net als mijn collega's en de studenten. Er bestaan al veel zelfhulpboeken op dit gebied, maar die zijn voor mijn doelgroep net iets te vaag. Daarom ben ik de geschikte persoon om zo'n boek te schrijven en deze jongens aan te spreken. Een relatie aangaan of willen is soms ook een kwestie van logisch denken en dat doen technische mannen heel goed.’ Het belangrijkste is dat de man stapelgek is op de vrouw. ‘Begin niet een relatie met een meisje dat je niet heel erg leuk vindt. Gewoonte is namelijk ook een kracht. Mannen raken gewend aan het sa-

menzijn en de vrouw kan daar gebruik van maken om hem te binden. Zo mis je misschien wel jouw liefdesgeluk.’ Mocht een vrouw niet verder willen en je bent ervan overtuigd dat zij de liefde van je leven is? Dan adviseert Litvak niet makkelijk op te geven. ‘Probeer het nog eens, want ze is de moeite waard.’ Dat de kans op teleurstelling en liefdesverdriet aanwezig is, moet geen obstakel vormen. Litvak: ‘Zonder liefdesverdriet is het leven ook niet compleet.’ De hoofdstukken vloeien makkelijk in elkaar over. ‘Het is een verzameling van simpele levenswaarden. Ik hoef er niet beter van te worden. Mijn ambitie is een heel goede wetenschapper zijn, maar ik hoop dat mijn lezers een keer die speciale gevoelens, bijzondere blik of mooie relatie mogen meemaken.’ Het boek is verkrijgbaar bij amazon.com. |

Eerste miljoeneninvesteringen Cottonwood Technology Fund in aantocht

'We passen bij het Twentse ecosysteem'

Het Amerikaanse Cottonwood Technology Fund (CTF) is in onderhandeling met UT-spin-offs over de eerste investeringen. Welke bedrijven dat zijn, maakt directeur Ray Quintana in januari bekend. Een half jaar na zijnkomst staat voor hem in elk geval vast dat 'de technologie en het ondernemersklimaat in Twente van wereldklasse zijn.'

TEKST: SANDRA POOL EN MAAIKE PLATVOET |
FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Cottonwood, sinds juli actief in Europa, investeert twintig tot dertig miljoen euro in het Europese bedrijfsleven. Ondernemers die in aanmerking willen komen, mogen hem bellen, laat Quintana in het Grandcafé van The Gallery weten. 'Maar Twentse bedrijven kunnen beter via het Kennispark aankloppen. Zij kunnen goed de eerste screening doen.' De directeur van de Europese vestiging benadrukt dat de keuze voor een investering zeker 'geen willekeur' is. 'We graven heel diep voor we met een bedrijf in zee gaan.' Het CTF stelt voor een eerste investeringsronde twee tot drie miljoen beschikbaar. En later nog eens vijf tot tien miljoen. 'Of meer. Wij willen weten aan wie we het geld geven, wat de technologie is en of de ondernemers weten hoe ze het geld moeten besteden.' Vrienden worden er niet altijd gemaakt. 'We verkopen vaak nee.

Van de honderd aanvragen gaat het licht slechts voor één hooguit twee bedrijven op groen. Het wil overigens niet zeggen dat de andere ondernemingen niet goed zijn', haast Quintana zich te zeggen. 'We geven ze feedback of verbinden ze aan andere interessante partners. We doen namelijk erg ons best om het hele ecosysteem te helpen, want één winnaar in het systeem is een overwinning voor het geheel.'

Risico

Het afgelopen jaar investeerde Cottonwood samen met haar partners 110 miljoen euro in bedrijven. Het succes van die ondernemingen maakten van Cottonwood volgens Quintana de nummer één performance early stage investeringsfonds in Amerika over de afgelopen jaren. Het succes schrijft hij toe aan de unieke werkwijze. Eentje die sterk afwijkt van Europese venture capitalists. 'Het maakt ons niet uit wat de technologie is,

wat de industrie is of hoe vroeg het moment van investeren is. We zijn er meestal als eerste bij om een zogeheten pre-seed investering te doen. Ook al is er slechts een idee.' Het CTF bouwt er vervolgens een managementteam omheen, zoekt naar klanten en zorgt voor verdere financiering. 'We managen het hele proces. In tegenstelling tot Europese venture capitalists. Die investeren pas als het management, business plan, product en de klanten er zijn. Ze vermijden elk risico, terwijl het om durfkapitaal gaat.' Quintana noemt het teaspoon investments. Het schiet in zijn ogen allemaal niet op. 'Bedrijven maken de groeislag niet, terwijl er wel veel kapitaal beschikbaar is.' Het is volgens hem allemaal te gefragmenteerd. 'Het richt zich of op bepaalde regio's of op industrieën of op verschillende stadia in het financieringsproces. Onze aanpak beslaat de gehele keten. Hamvraag is of we het Amerikaanse model kunnen toepassen in Europa. Dat moet de tijd uitwijzen.'

Discipline

Quintana heeft meer dan twintig jaar ervaring met venture capital investments. Hij behaalde zijn MBA aan de Universiteit van Michigan Ross School of Business. Zijn voortvarende carrière, hij wilde vijftien jaar geleden al eens met pensioen, dankt hij deels aan geluk. 'De mogelijkheid om zelf keuzes te maken.' Maar ook onderwijs en discipline waren belangrijk voor zijn loopbaan. Zijn vader werkte bij de NATO en hij ging naar militaire scholen. 'De discipline die je daar leert gaat ver. Maar juist dat beetje extra werk, structuur, huiswerk maken, op tijd komen, leren wat je moet leren en niet alleen doen. Dát maakt het verschil.' Cottonwood maakt het verschil niet alleen door de ervaring in het werkveld, maar ook door de partners en het contact op het hoogste niveau met een aantal multinationals. 'Een telefoontje met een top CEO is zo gepleegd.' Des te meer was hij verbaasd over de hoeveelheid tijd die startende ondernemers kwijt zijn met het vinden van

kapitaal en dat het voor hen zo moeilijk is door te dringen tot het juiste niveau bij grote bedrijven. 'Dat zijn zaken die wij nu kunnen overnemen om zo het groeiproces te versnellen.'

Ecosysteem

Het technologiefonds werpt vaak als eerste een blik op nieuwe technologieën vanuit universiteiten. 'We hebben goed zicht op wat er allemaal speelt. De technologie van de UT is van wereldklasse. Dat is een van de redenen waarom we hier

lende mensen, variërend van wetenschappers en studenten tot aan ondernemers. Ik was onder de indruk van hun ondernemersmentaliteit en de vragen die zij stelden.'

Daarnaast speelden Kennispark en Kees Eijkel een belangrijke rol. 'Zij begrijpen precies wat we doen.' De UT is volgens hem ver vooruit in vergelijking met andere universiteiten. 'Zeker als je kijkt naar het linken van innovatieve technologie met de markt. Maar ook de erkenning dat er een gat is tussen kapitaal en de groei van start-ups

'De technologie van de UT is van wereldklasse'

zijn.' Al was Twente niet eens eerste keus. Dat was het Duitse Frankfurt waar Quintana jarenlang voor Bosch werkte. Een conferentie op de UT deed hem echter van gedachten veranderen. 'Ik sprak na mijn lezing met wel vijftig verschil-

hoort daarbij.' Een gat dat CTF probeert op te vullen. 'Dat wij hier neerstrijken is een weerspiegeling van wat er gebeurt in de regio. Het ecosysteem is namelijk al sterk en wij passen prima bij dit Twentse ecosysteem.' |

Sporen

Alsof ze er vorige maand zijn uitgetrokken, de studenten van kunstopleiding ArtEZ. De Technohal staat al zo'n twee jaar leeg, maar sporen van de vorige bewoners zijn er nog volop te vinden. Muurschilderingen, verfresten in wasbakken, aangeplakte A4'tjes met regels over omgang met chemicaliën, graffiti en een getekende plattegrond.

Over tweeënhalf jaar wil de UT het pand hebben gerenoveerd, zodat het DesignLab of Health-onderzoeksgroepen (of beide partijen) het gebouw kunnen betrekken (zie ook pagina 18-19). Totdat de eerste bouwvakker er intrekt is het gebouw een walhalla voor fotografen.

Meer foto's bekijken? www.utnieuws.nl |

Foto: Rikkert Harink.

Renovatie van de karakteristieke Technohal

'Klein Moerdijk' blijft behouden

Welke groepen precies een nieuwe onderkomen vinden in de Technohal – het DesignLab, de Health-poot van de UT of beide partijen – is vooralsnog onbekend. Neemt niet weg dat de eerste stappen voor de renovatie zijn gezet. Het authentieke karakter blijft behouden. September 2017 moet de herinrichting klaar zijn.

TEKST: SANDRA POOL | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

De gehele gevel gaat van de Technohal af en krijgt aan de voorzijde glas van vloer tot plafond. Een nieuwe loopbrug verbindt het gebouw, waar twee jaar geleden kunstopleiding ArtEZ uit vertrok, met de Waaier. De nieuwste klimaatbeheersingstechnieken worden toegepast en de ruimten krijgen een inrichting volgens het principe 'het nieuwe werken.'

Het zijn enkele opvallende punten uit het programma van eisen. Projectmanager Henk van de Wetering van het facilitair bedrijf: 'Zo'n programma is nodig om het gebouw weer helemaal up-to-date te krijgen volgens de huidige standaarden omtrent veiligheid, duurzaamheid en gebruik.'

Hij noemt zaken zoals de centrale verwarming, rolstoelvriendelijkheid, zonwering, elektriciteit en verlichting. Daarnaast omvat het programma een gedetailleerde planning, een begroting en de organisatiestructuur met wie welke taken uitvoert.

Moerdijk in het klein

De Technohal stamt uit 1970 en deed jaren dienst als onderkomen van procestechnologie. 'Er stonden allerlei procesopstellingen; Moerdijk, maar dan in het klein. De loopkranen die daarvoor nodig waren, zitten er nog steeds', vertelt Van de Wetering. En die blijven ook behouden. Net als de industriële uitstraling van het pand. Dat staat vast in een reeds uitgevoerd structuur-

onderzoek door de hoofdarchitect van de UT, Peter Vermeulen.

'Belangrijkste boodschap is dat het authentieke karakter van de Technohal behouden blijft. Dat betekent dat de UT de oorspronkelijke architectuur respecteert en dat het lijnenspel bewaard blijft. Zelfs verloren karakteristieke elementen, zoals de keramieken vloer, herstellen we in ere.' Nadat de chemische technologiegroepen verhuisden naar Carré, trok kunstopleiding AKI (later opgegaan in ArtEZ) in het pand. 'Overal zie je nog sporen van de vorige bewoners. Je treft schilderingen en teksten op muren. Dat ligt allemaal vast op foto's voor de nieuwe ontwerper. Misschien gebeurt er nog wat mee of blijft een deel bewaard.'

Veel glas en staal

Na het vertrek van de kunstacademie, twee jaar geleden, liggen nu de eerste, serieuze plannen voor renovatie op tafel. De Technohal, met 8500 vierkante meter netto gebruiksruimte, biedt plek voor 1000 tot 1500 medewerkers. Het complex wordt generiek ontwikkeld. Het college van bestuur beslist voor maart 2015 wie de nieuwe bewoners gaan worden: het Designlab, de Health-onderzoeksgroepen of beide partijen. Van de Wetering: 'Het gebouw is flexibel. De UT is altijd aan verandering onderhevig. Daarom moet alles erin kunnen en moet het makkelijk zijn om aanpassingen te doen als de ene groep eruit gaat en een andere erin.'

Van de Wetering noemt het gebouw logisch. 'Alle

kanten zijn te spiegelen. De structuur is duidelijk evenals de indeling.' Belangrijk aandachtspunt is de akoestiek. 'We tornen niet aan het industriële karakter. Techniek, leidingen en buizen zijn gewoon zichtbaar. Er is veel glas en staal, dat doet iets met het geluid en nu er meer mensen inkomen vraagt dat om een oplossing.'

De verlichting wordt ook vernuftig, verklaart Van de Wetering. 'We gaan voor dynamische verlichting. In de wereld van de led is veel gaande en wij willen het nieuwste van het nieuwste. De kleur van licht verandert door de dag heen en sluit aan bij het welbevinden van de mens. Het licht van buiten, krijgt nu invloed op het licht binnen.'

Als kers op de taart heeft Van de Wetering twee mos-sedumdaken (sedum is vetkruid) en zonne-

panelen opgenomen in het programma van eisen en het hoogste dakvlak is gereserveerd voor een kunstwerk. 'Of nog liever, het logo van de UT met al die friemeltjes en figuurtjes.'

Dat de oplevering nog tot september 2017 duurt, is volgens Van de Wetering te wijten aan de langdurende, Europese aanbestedingsprocedures en aan een uitvoeringstijd van meer dan een jaar.

'De eerstvolgende stap is het selecteren van een ontwerpteam bestaande uit een architect, constructeur, installatieadviseur en overige specialiteiten. Daarna volgt nog een aanbestedingsprocedure voor het vinden van een aannemer voor de daadwerkelijke renovatie. Dit neemt meer dan een jaar in beslag waarna nog de inrichting en verhuisbewegingen volgen.' I

Over sloten heen, onder struiken door

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Horst. ‘Soms heb ik kramp in mijn kaken van het groeten, zoveel mensen komen hier binnen’, vertelt Will lachend. ‘Veertien jaar geleden begon ik op de UT in het EL/TN-gebouw, nu de Hogekamp. Daarna werkte ik in de Spiegel. Maar ik wilde graag meer actie. De Horst is een heel actief gebouw: veel studenten, veel medewerkers. Iedere dag is hier anders. De telefoon gaat voortdurend, er komen gasten aan de balie, we delen hier de sleutels uit voor alle vergaderzalen, we verwelkomen bezoek, we verwerken klachten en storingen, we zorgen dat alle post op de goede plek terecht komt. Je moet altijd met z’n tweeën de servicedesk bemannen. Ik ga met veel plezier naar mijn werk. Vooral met studenten heb ik leuk contact. Ze vragen waar een bepaalde zaal is of ze komen een nietapparaat lenen. En soms willen ze een aspirientje als ze een feestje hebben gehad. We helpen echt met van alles.’

Springruiter. ‘Als kind ging ik elk weekend naar concoursen voor springruiters. Ik heb nog in het landenteam gezeten van de junioren. We hadden zes paarden thuis en we reisden heel Europa door: Zwitserland, België, Duitsland. Samen met mijn zus kwam ik met handenvol bekertjes thuis. Ik heb tot mijn 35ste gereden, ook dressuur en military. Maar als je kinderen hebt, krijg je angsten en verantwoor-

delijkheidsgevoel. Tijdens een military dacht ik opeens: als mijn paard nu in een konijnenhol stapt, sla ik over de kop. Het is dan verstandiger te stoppen.’

Teckels. ‘Nu heb ik mijn ruwhaarteckels waarmee ik door heel Europa reis: Thijs, Jacob en Ott. Ze zijn mijn grote passie: lief en rustig. Altijd blij me te zien, ik krijg onvoorwaardelijke liefde van mijn honden.

Mijn eerste teckel heb ik dertien jaar geleden gekocht. Soms word ik door fokkers benaderd: nakomelingen van mijn reuen lopen door heel Europa en zelfs in Amerika. Ze doen het heel goed, zowel op shows als bij jachtproeven. Zelf doe ik ook mee aan jachtproeven. Vooral in Duitsland, daar is de sport echt groot. Ik ben elk weekend op pad. Een wedstrijd bestaat uit veel verschillende onderdelen: africhtingsproeven waarbij de honden bijvoorbeeld stil in het bos moeten blijven liggen als er schoten klinken, maar ze moeten ook luid blaffend het spoor van een haas volgen. Afgelopen maand werd Ott bij een wedstrijd in het oosten van Duitsland twee keer Tagessieger: de beste hond van de dag op de veelzijdigheidsproef. Echt iets om trots op te zijn.’

Jacht. ‘Een paar keer per jaar gaan mijn honden mee op een echte jacht. Dat vinden ze geweldig: het echte werk. Als ze een koppel reeën zien, staan ze te stralen. Zelf jaag ik niet, dat is niet aan mij besteed, maar jagers

vragen mij vanwege mijn teckels. Soms om een zweetspoor (zweet is bloed van wild, red.) te volgen van wild dat na een aanrijding is doorgelopen het bos in. Soms ook om wild te drijven of voor een vossenjacht. Thijs pakt binnen enkele seconden een vos bij de keel. En Jacob is een echte steller. Dat betekent dat hij wild stil houdt door luid te blaffen en om het wild heen te lopen. Hij kan in zijn eentje een mannetjeszwijn van 110 kilo op zijn plek houden voor jagers. Teckels zijn geliefde jachthonden. Van grotere honden wordt wild soms knettergek; teckels drijven veel rustiger.

Jagen is zwaar. Je moet een goede conditie hebben. Ik spring nog over sloten en ga op mijn knieën onder de braamstruiken door. Soms duurt het meer dan twee uur voor we aangereden wild gevonden hebben. Het is niet zonder gevaar. Daarom heb ik altijd een grote dolk bij me. Als een wild zwijn mijn hond aanvalt en dreigt te verscheuren moet ik ‘m neersteken. Ja, dat heb ik helaas een keer moeten doen. Ik was daarna spierwit en ik stond helemaal te trillen.

Niet iedereen is zo enthousiast over de jacht, dat weet ik. Ik vind het ook niet leuk om een dood hert op het tableau te zien liggen. Maar jagen moet nou eenmaal. Om het wild in stand te houden. Je moet eens zien wat voor schade wilde zwijnen en reewild aanrichten in het bos. Als ze het bos ontgroeien, komen ze naar de steden. Dat wil je niet.’ |

Wie is Will Dokter?

NAAM:	Will Dokter
FUNCTIE:	Servicedeskmedewerker Horst, facilitair bedrijf
GEBOREN:	20 augustus 1952 in Hengelo
OPLEIDING:	Mavo, schoonheidsspecialiste en receptioniste/telefoniste
WOONT IN:	Enschede
BURGERLIJKE STAAT:	Gescheiden, een zoon en een dochter
TELEVISIE:	Documentaires en natuurfilms
FILM:	‘Ik ben niet zo’n filmmens, maar soms kijk ik een film waarbij je niet na hoeft te denken.’
BOEK:	‘Ik lees graag waargebeurde verhalen. Ik kan me dan helemaal inleven.’

Kristian Göeken maakt apparaat om tbc op te sporen

Met gouddeeltjes tuberculose te lijf

Testen om tuberculose te detecteren zijn vaak niet waterdicht en bovendien lastig te gebruiken in ontwikkelingslanden, juist de gebieden waar de meeste mensen aan de ziekte overlijden. UT-promovendus Kristian Göeken werkt aan een oplossing. Met ledlicht, een smartphonecamera en nanobolletjes van goud maakt hij een compact en nauwkeurig apparaat om tbc op te sporen.

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Negen miljoen mensen raken volgens Wereldgezondheidsorganisatie WHO jaarlijks besmet met tuberculose (tbc). Anderhalf miljoen daarvan sterven aan de ziekte. Vooral in ontwikkelingslanden in Azië en Afrika is tbc een groot maatschappelijk probleem, weet UT-promovendus Kristian Göeken. 'Om tbc te diagnosticeren is vaak dure medische apparatuur nodig en goed opgeleid personeel om met die apparaten te werken. Maar in veel landen waar de ziekte dodelijke slachtoffers maakt, hebben ze te weinig laboratoria, geld en knowhow.'

Mensen in ontwikkelingslanden worden wel onderzocht op tuberculose, maar die testen zijn verre van waterdicht, aldus Göeken. 'Alleen als iemand heel veel tbc-bacteriën in zijn longvocht heeft, kun je de ziekte diagnosticeren. Mensen die de aandoening pas net hebben opgelopen, en dus nog relatief weinig bacteriën bij zich dragen, worden naar huis gestuurd met een negatief resultaat.'

Dat probleem wil Göeken oplossen. Hij werkt aan een simpel, goedkoop en zeer gevoelig apparaat om tuberculosebacteriën op te sporen in sputum (longslijm). De toepassing moet zo ge-

voelig worden dat de ziekte in een vroeg stadium kan worden gedetecteerd.

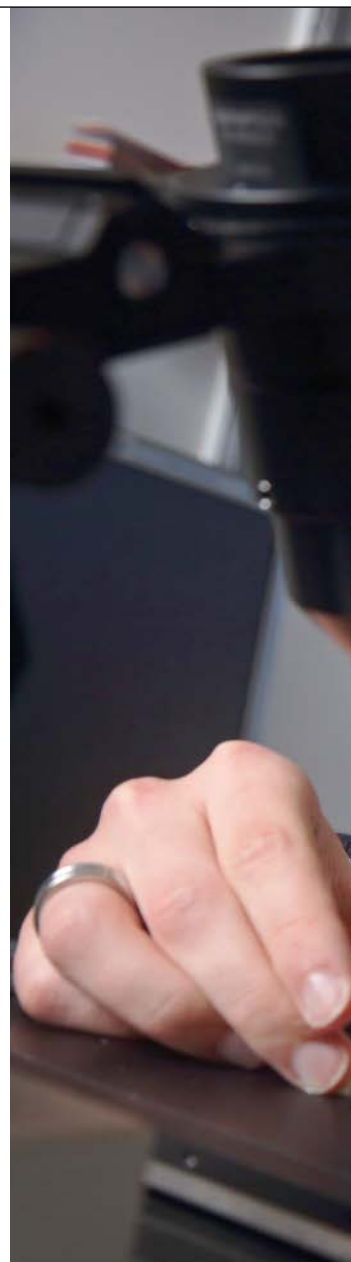
Göeken plaatst daarvoor bolletjes goud van 80 nanometer doorsnee op een objectglaasje. Aan de goudbolletjes koppelt hij specifieke stukjes enkelstrengs DNA. 'Als je deze goudbolletjes beschijnt met wit licht, verstrooien die nanodeeltjes voornamelijk groen licht dat je kunt waarnemen met een zogenaamde donkerveld-microscoop. De DNA-strengen hebben we zo ontworpen dat het RNA (DNA-achtig molecuul van buiten de celkern) van tbc-bacteriën zich eraan hecht. Zodra dat gebeurt vindt er een verschuiving plaats van de brekingsindex rond het nanodeeltje.'

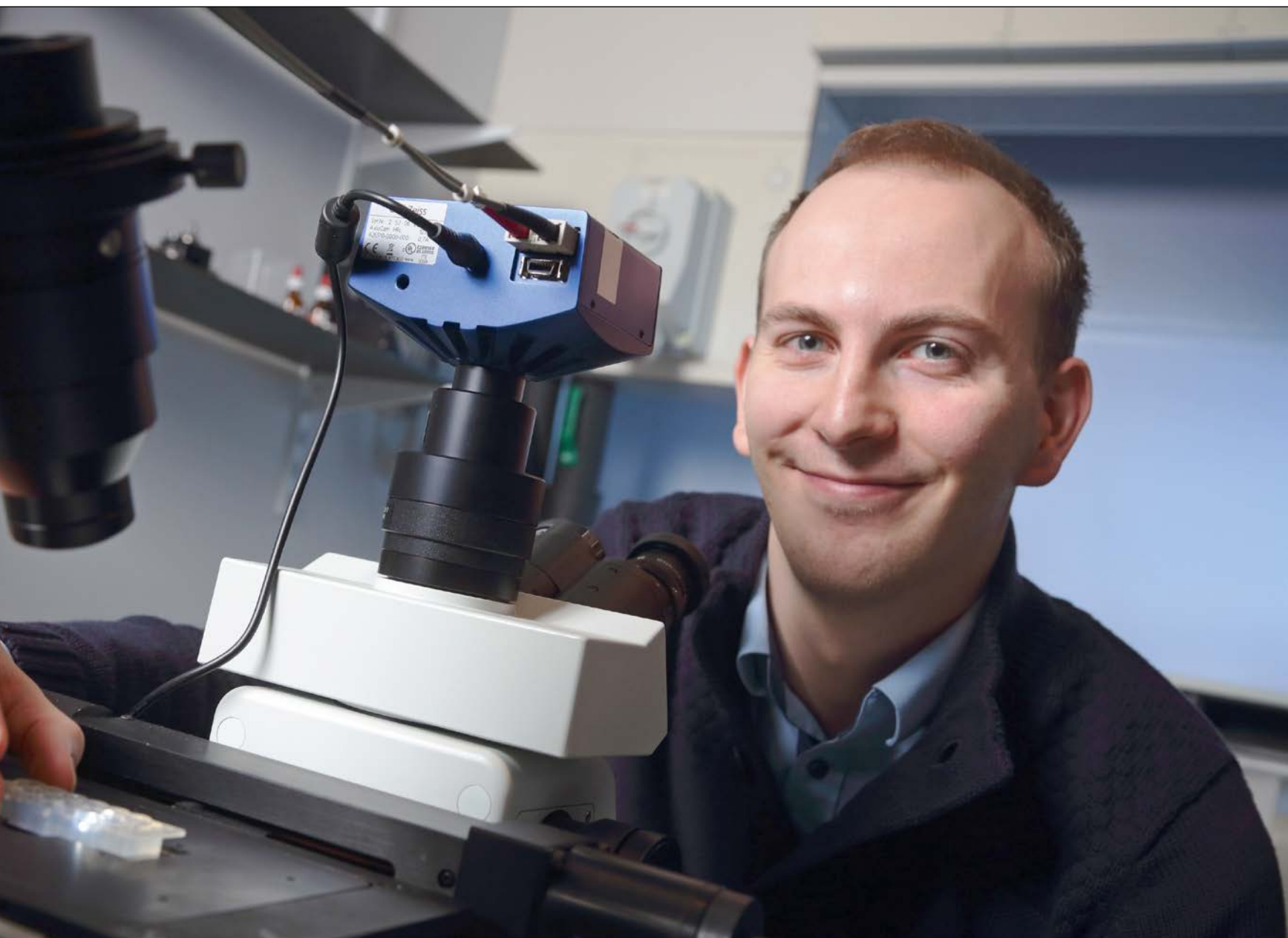
Kleurverschil

Genoeg om tuberculose op te sporen is dit nog niet. De kleurverandering van het verstrooide licht is namelijk zo klein dat het nauwelijks is waar te nemen. Göeken voegt daarom nog kleinere goudbolletjes toe, met een doorsnee van 40 nanometer. Ook daaraan hecht het RNA van tbc-bacteriën zich. 'Dat tweede goudbolletje zorgt voor een amplificatiestap. Doordat beide bolletjes aan het tuberculose-RNA binden, komen ze heel dicht bij elkaar en verstrooien ze samen een

rodere kleur licht. Het kleurverschil is nu vele malen groter. Hierdoor wordt onze toepassing minimaal een factor duizend gevoeliger.' En dat heeft grote voordelen, schetst de promovendus uit de Nanobiophysics-groep. Zo heb je geen dure en grote spectrometer (een optisch instrument dat de eigenschappen van licht meet) meer nodig om de kleurverandering in het verstrooide licht waar te nemen. 'Dat kan met een veel eenvoudiger en kleiner apparaat. Wij gebruiken nu nog een relatief dure kleurencamera, maar uiteindelijk willen we naar een concept met een camera die ook in mobiele telefoons zit. Dat lijkt haalbaar.'

Göeken werkt momenteel vooral aan het verkleinen van zijn toepassing. Hij wil dat zijn tuberculosedetector zo groot wordt als een handzaam doosje zo groot als een flink pak printpapier. De kleurmeting laten verrichten door een smartphonecamera is slechts een van de te nemen horden, ook de lichtbron moet nog kleiner. 'We gebruiken nu een grote lamp, die willen we ver-

vangen door kleine, maar zeer intense ledjes.’ Een andere uitdaging is het ordenen van de nanodeeltjes op het objectglas. Hoe meer goudbolletjes je er op kwijt kunt, hoe gevoeliger het apparaat wordt, maar de nanodeeltjes moeten nog wel optisch uit elkaar te houden zijn. Dat betekent dat er minimaal 1 micrometer tussen twee deeltjes moet zitten.

Bovendien moet Göeken een geschikte manier vinden om het sputum van de patiënt langs de goudbolletjes te leiden. De promovendus werkt daarom samen met aio Lennart de Vreede uit de BIOS Lab-on-a-chip-groep. De Vreede bedenkt manieren om meer goudbolletjes op een oppervlak te plaatsen. Ook ontwerpt hij de microfluidica voor de tuberculosedetector: de kanaaltjes die de bacteriën uit het longslimj filteren en langs de goudbolletjes met DNA-strengen leiden.

Göeken zit nu in zijn derde jaar als aio, begin 2016 hoopt hij te promoveren. Dat zijn onderzoek naar de tuberculosedetector veelbelovend is bleek twee maanden geleden. Begin oktober

werd de biomedisch technoloog beloond met de Simon Stevin Leerling-prijs van technologiestichting STW. De prijs gaat jaarlijks naar de meest getalenteerde (bèta-)promovendus van Nederland.

Compact prototype

Met synthetisch DNA werkt zijn apparaat, nu wil Göeken aantonen dat het ook geschikt is voor opgekweekte tbc-bacteriën. Daarnaast wil hij zijn opstelling flink verkleinen tot een compact prototype. ‘Ik zie geen fundamentele zaken die roet in het eten kunnen gooien. Ik moet komend jaar ver kunnen komen. Daarna kan het product misschien als spin-off verder. Dan gaat het nauwelijks meer om onderzoek, meer om optimalisatie.’ Göeken is niet de enige wetenschapper die oplossingen voor het diagnosticeren van tbc zoekt. Wat hem onderscheidt van onderzoeksgroepen elders ter wereld is het gebruik van de kleine kleurencamera uit een smartphone, zegt hij. ‘Dat is mijn grote voordeel. Andere gebruiken spec-

trometers of dure reflectietechnieken. Voor gebruik in ontwikkelingslanden moet een apparaat echter zo simpel mogelijk zijn. Hoe complexer iets is, hoe sneller het ook kapot gaat.’

De promovendus ziet zijn toepassing in eerste instantie gebruikt worden door organisaties als het Rode Kruis, maar uiteindelijk hoopt hij dat het apparaat zo gevoelig, robuust en eenvoudig uitpakt dat particulieren zichzelf kunnen testen op tuberculose. ‘Dan moet ie dus ook nog eens heel goedkoop worden’, realiseert hij zich. ‘Het moet blijken of dat haalbaar is.’

De noodzaak van zijn toepassing staat voor Göeken echter buiten kijf. ‘In het Westen merken we misschien niet veel van tbc, maar in ontwikkelingslanden is het echt een groot maatschappelijk probleem. We moeten tuberculose lokaal aanpakken. Maar ook wij kunnen ermee te maken krijgen. In veel landen wordt niet goed omgegaan met antibiotica. Daardoor kunnen resistente vormen van tbc ontstaan, en die kunnen onze kant op komen.’ |

Eerstejaarsroeien moet weer status krijgen

Studentenroeivereniging Euros gooit het roer om. De afgelopen jaren eindigden eerstejaarsboten te vaak in de achterhoede. De club besloot te professionaliseren. Twee ervaren profcoaches, Karin Zimmerman en Lars Hoeksel, moeten het eerstejaarsroeien naar een hoger niveau tillen.

TEKST: PAUL DE KUYPER | FOTO: ARJAN REEF >

'Het niveau van het Nederlandse studentenroeien is de laatste vijf jaar gestegen maar Euros is niet meegegroeid', constateert roeicoach Lars Hoeksel. Dat vond het bestuur ook. Lieke Berns, student biomedische technologie en Euros-bestuurslid: 'Er miste structuur in de trainingen voor eerstejaars en we hadden onervaren coaches. We wilden een andere aanpak met een goede jaarplanning.' Euros besloot het eerstejaarsroeien te professionaliseren. De club stelde deze zomer twee profcoaches aan. Hoeksel is een van hen. Hij is oud-Euros-roeier, oud-UT-student elektrotechniek en bedrijfsinformatietechnologie en docent bij de roeicoachopleiding van de roeibond. De ander is Karin Zimmerman. Zij heeft geen Euros-verleden, maar roeide zelf op verschillende EK's en WK's voor junioren en was als coach eveneens succesvol op internationale juniorenkampioenschappen. 'Toen ik bij Euros kwam vielen me twee dingen op', vertelt Zimmerman. 'Het trainingsniveau was

te laag en het eerstejaarsroeien was niet sexy, het had geen status. Men was niet trots op de eerstejaars die Euros vertegenwoordigen in wedstrijden. Dat is jammer, want ze vormen het hart van je vereniging. Ze zijn je toekomstige ouderejaars, degenen die later in commissies gaan.' Die status verander je niet van de een op de andere dag, realiseert Zimmerman zich. 'Maar hopelijk geef ik de huidige groep al wel die trots op zichzelf mee. Daarnaast zijn we de trainingsperceptie aan het omgooien.' Dat betekent niet dat er veel meer getraind wordt dan voorgaande jaren, maar wel anders en intenser. 'We testen regelmatig, kennen het niveau van de roeiers en kunnen trainingen invullen aan de hand van streeftijden', aldus Hoeksel. De twee coaches introduceerden nieuwe trainingvormen: vaker op de ergometer en meer hardlopen. Hoeksel: 'We vinden het hartstikke leuk verbindingen te leggen met andere UT-verenigingen. Waar kun je beter leren hardlopen dan bij Kronos? En in de zomer hebben we fietstrai-

ningen gedaan met schaatsvereniging de Skeuvel.' De twee profcoaches staan niet alle zes à zeven trainingen per week voor de groep van zo'n dertig eerstejaars. Op zaterdag zijn ze er allebei, en Hoeksel meestal op woensdagen ook. De andere dagen trainen zo'n twaalf studentcoaches de roeiers. Hoeksel en Zimmerman zijn verantwoordelijk voor de grote lijnen: ze stellen de trainings-schema's op, nemen de testen af, maken selecties en ze begeleiden de andere coaches.' Begin december selecteren Hoeksel en Zimmerman de eerstejaars die komend seizoen – van februari tot juli – de Euros-kleuren verdedigen in de grote wedstrijden. De coaches richten zich op de achten. Hoeksel: 'Je kunt dit onderdeel snel leren en het gaat vrij hard, 20 kilometer per uur. Er is bovendien een prestigieus eerstejaarsklassement over tien wedstrijden waar alle studentenroeiverenigingen aan meedoen.' De nieuwe trainingsaanpak moet leiden tot goede scores in de eerstejaarsklassementen van alle achten: licht, zwaar en dames. Zimmerman wil binnen drie jaar opklimmen naar de bovenste helft van het linker rijtje. 'Ik ben ambitieus.' Is het ook haalbaar, liggen de eerstejaarsroeiers op schema? Zimmerman: 'Qua enthousiasme zeker. En langzamerhand zien we ook het effect van de trainingsschema's. We moeten nog genoeg stappen zetten, maar de roeiers krijgen al een duidelijker beeld waar ze heen willen.' |

In de praktijk

In de Praktijk behandelt elke maand een probleem van studenten, beschreven door een studentenpsycholoog of studentenbegeleider van de Rode Balie. De casus is gebaseerd op échte problematiek en échte studenten, maar gaat nooit over één specifiek geval. Daarom is alle persoonlijke informatie gefingeerd.

De casus: uitstellen en vermijden

Martine studeert communicatiewetenschap en is drie maanden bezig met haar afstudeerproject

binnen een gemeentelijke afdeling. Ze werkt aan haar masterthesis. Bij een eerste gesprek met de studentpsycholoog ziet ze er vermoeid uit en moet zichtbaar haar tranen bedwingen. Ze is emotioneel en vertelt dat ze uitgeput is. Ze is vooral wanhopig over hoe het nu verder moet met haar scriptie. Na doorvragen blijkt dat ze zich niet gezien voelt op haar stageplek en dat ze zich erg alleen voelt. Ze heeft negatieve gedachten zoals 'ik ben niet geschikt' of 'ze vinden mij toch niet goed'. Deze gedachten plagen haar. Ze

blijft er over piekeren en ze blokkeren haar. Ze voelt ook spanning. Zeker nu de deadline voor haar scriptie nadert. Ze is bang om haar begeleiders onder ogen te komen. Dat stelt ze steeds uit. Ook haar ouders durft ze niet te vertellen over haar situatie.'

“ **Niet gevangen blijven in negatieve gevoelens en gedachten** ”

En wat zegt studentenpsycholoog Linda Stegeman?

'Met Martine ben ik een Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCT) gestart. Het doel hiervan is in contact komen met gevoelens, ook negatieve, om zo de spiraal van uitstel en vermijding te doorbreken. Door meditatieoefeningen te doen leer je te voelen wat er is. Een mogelijkheid is een bodyscan. Dan scan je het hele lichaam van teen tot kruin en leer je voelen waar spanningen zitten. Een andere oefening let op de ademhaling. Als we gestrest zijn, ligt de ademhaling vaak hoog. Dat hebben we meestal niet in de gaten.

Door ademhalingsoefeningen te doen, worden we weer ontspannen. Bij de oefeningen komen en gaan gedachten. Als je negatieve gevoelens leert te verdragen, gaan ze aan je voorbij zonder dat je erover gaat piekeren. Die gevoelens nemen dan niet meer zo'n bezit van je. Het lukt je om afstand te nemen en er opnieuw naar te kijken.' Martine deed tien sessies. 'Daarnaast werkten we aan een plan om het vermijdinggedrag te doorbreken. Ze lichtte haar ouders in en als dat eenmaal is gebeurd, volgt vaak de rest. Ze maakte samen

met haar ouders een plan van aanpak om ook met de begeleiders om tafel te gaan.' Blokkades bij het schrijven van een scriptie is volgens de studentpsycholoog een veel voorkomende hulpvraag. 'Vooral de structuurloosheid ervaren studenten als een moeilijkheid.' Meditatie kan helpen om niet door te draven in een neerwaartse spiraal, zegt Stegeman. 'Je wordt milder voor je zelf. Ook al lukt het niet direct met het schrijven van een scriptie, je mag best ontspanning en plezier hebben.'

Kunstuitleenbeheerder Tessa Lieffering over haar missie

Kunst, omdat er meer is dan wetenschap alleen

Wetenschap en kunst, op het eerste gezicht zijn het onverenigbare werelden. Maar bij de Kunstuitleen van Vrijhof Cultuur weten ze wel beter. Juist in een omgeving waar alles om het adagium 'meten is weten' lijkt te draaien is kunst volgens beheerder Tessa Lieffering onmisbaar om academici de ogen te openen voor nieuwe perspectieven. 'Kunst maakt iets in je los, zet je gedachten in beweging en kan woordloos verwoorden dat er meer is dan wetenschap alleen.'

TEKST: KITTY VAN GERVEN | FOTO: RIKKERT HARINK >

Twee naar elkaar toe gedraaide hoofden. Een van een burlend hert, het andere van een schreeuwende man. Op de achtergrond een vervreemd landschap van gestileerde lijnen. In feite zijn het niet meer dan wat rake houtskoolstrepen. Toch hangt de tekening van kunstenaar Anne Semler niet voor niets in het blikveld van Tessa Lieffering. Telkens als ze van haar bureau opkijkt wil ze haar ogen er op kunnen laten rusten. 'Dit werk doet mij wat. Het symboliseert het samengaan van mens en natuur. Er spreekt pure passie uit, maar ook verstillings. Dit is kunst zoals kunst hoort te zijn: het daagt uit tot filosoferen. Je hoeft het niet te snappen, maar het stuurt je wel allerlei denkrichtingen op.'

En daarmee verwoordt Lieffering precies wat zij beschouwt als de kern van haar werk op de UT: studenten en medewerkers door middel van kunst op andere gedachten brengen. 'Ik zie het echt als een missie om jonge mensen te laten ervaren dat er meer is in het leven dan een studie en uitgaan alleen. Meer ook dan wetenschap alleen. Dat kunst je raakt, je wakker schudt, je stimuleert om je horizon te verbreden.'

Geen simpele opgave in een omgeving waar alles lijkt te gaan om wetenschappelijk bewijs. 'Inderdaad', lacht Lieffering, 'het is een hele uitdaging om vooral technische studenten te interesseren voor kunst.' En toch... je hoort haar niet klagen over gebrek aan belangstelling. Sinds zij in 2000 aan het roer kwam te staan van de Kunstuitleen is het aantal uitleningen flink gestegen. Zeker nu de immense carroussel met kunstwerken sinds september een aantrekkelijk onderkomen heeft gekregen bij de bibliotheek, weten medewerkers en studenten steeds beter de weg te vinden naar de artotheek.

'Op dit moment hebben we zelfs weinig werk in depot', vertelt Lieffering. 'Het totale kunstbezit van de UT omvat ruim duizend werken, waarvan er zo'n 700 in de Kunstuitleen circuleren. Het merendeel daarvan is uitgeleend.' Zo'n 600 schilderijen, litho's, foto's en tekeningen hangen ergens op de campus aan de muur: in kantoorruimtes, op afdelingsgangen. Ook op studentenkamers op de campus, al zouden dat er, wat Lieffering betreft, wel wat meer mogen zijn. 'De animo onder studenten om gratis kunst te lenen is minder groot dan onder medewerkers', is haar opgevallen. Dat begrijpt ze wel. 'Als lener ben je er verantwoordelijk voor en ik kan me voorstellen dat studenten geen risico durven te nemen. Zeker niet als er bij

je thuis nog wel eens kussengevechten worden gehouden.'

Overigens betekent dat niet dat studenten minder belangstelling voor kunst zouden hebben dan medewerkers. 'Ik zou haast zeggen: integendeel', meent Lieffering. 'Misschien staan studenten er juist wel meer voor open.' Waar dat uit blijkt? 'Uit het verschil in motivatie waarmee ze naar de Kunstuitleen komen. Medewerkers zijn eerder geneigd om toegankelijke kunst te kiezen. Zij willen iets aan de muur dat decoratief is of kleur geeft aan de ruimte, terwijl studenten juist vaak tot verrassende keuzes komen, verder kijken dan het decoratieve element alleen.'

Dat laatste wil Lieffering, die zelf in 1994 afstudeerde aan de kunstacademie AKI en parttime als beeldend kunstenaar werkt, stimuleren. Daarom doet ze er alles aan om haar cliënten te helpen een weloverwogen keuze te maken. Hoe goed ze daarin slaagt blijkt wel uit de omloopsnelheid van de uitgeleende werken. 'Medewerkers mogen een kunstwerk twee jaar op hun kamer houden, studenten één jaar. In de praktijk komt het maar zelden voor dat ze tussentijds komen ruilen. Zelfs na de maximale termijn willen de meesten hun schilderij of tekening nog niet kwijt. We krijgen regelmatig de vraag of ze het werk kunnen aankopen, zo zijn ze eraan gehecht geraakt.'

Verkopen zit er echter niet in. De UT waakt ervoor dat haar kunstbezit compleet blijft en wordt aangewend om de campus aantrekkelijker te maken. En al mag de UT aardig voorzien zijn van kunst, volgens Lieffering kan het altijd nog beter. Aan plannen daarvoor heeft ze geen gebrek. 'Zo wil ik in de toekomst nog eens een aantal kunstwerken, dat niet geschikt is voor de uitleen, als een enorme collage in een van de centrale ruimtes presenteren. Het moet echt zo massaal worden dat het een kunstzinnig statement wordt, waar je als het ware tegenop loopt.'

Eenzelfde effect tracht zij nu al te bereiken met de wisselende exposities, die ze in de twee openbare tentoonstellingsruimten van De Vrijhof organiseert. Ook dat zijn over het algemeen exposities waar je niet klakkeloos aan voorbij loopt. En zo hoort het volgens Tessa Lieffering ook. 'Want kunst verdient het simpelweg om even bij stil te staan. Kunst is immers zo veel meer dan alleen een leuk kleurtje aan de muur.' |

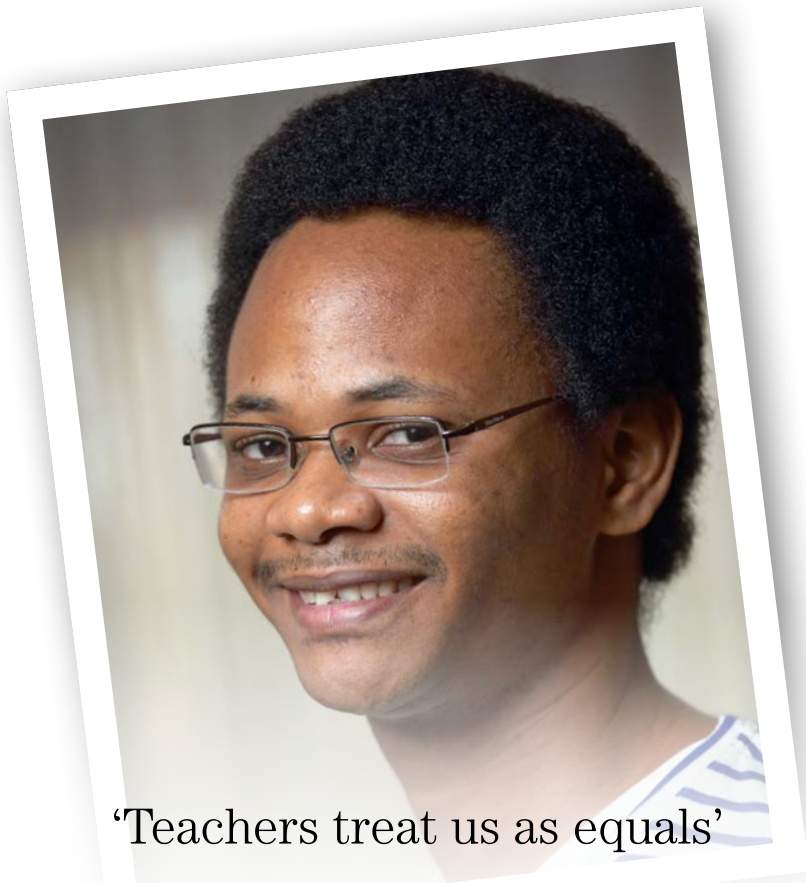
'Een beetje rust in de hectiek van alledag'

Stephen Tate weet het nu al zeker. Als zijn collega's van de afdeling Functioneel Applicatie Beheer er geen bezwaar tegen hebben, dan blijft het kunstwerk van Elsbeth Cochuis, dat hij sinds drie maanden te leen heeft, nog heel lang aan de muur van hun kantoor in De Vrijhof hangen. De litho met een zwart-witvoorstelling van een ondergestroomd bos is met zijn royale afmeting van anderhalf bij één meter niet makkelijk over het hoofd te zien. En dat is precies wat Tate wil. 'Want', zo vertelt de functioneel beheerder, 'ik kijk er graag naar. Het is eigenlijk niet meer dan een schets, maar de eenvoud van de voorstelling, een bos zonder mensen of dieren, spreekt me enorm aan. Het doek doet me aan de natuur denken, het straalt rust uit.' En een beetje rust kan in de hectiek van alledag op de afdeling geen kwaad.

Dat vinden Tate's collega's kennelijk ook, want inmiddels hangen er meer werken van Elsbeth Cochuis op de afdeling. 'Het zijn alle drie zwart-witschilderijen met een thema uit de natuur, die prachtig contrasteren met de betonnen muren', vindt Tate. Als het aan hem ligt zullen de werken er dan ook de volle leenperiode van twee jaar blijven hangen. 'Kunst spreekt je aan of het doet je niks', concludeert Tate. 'En dit werk doet mij veel. Ik zou het zelfs wel in mijn huis willen hangen.'

University of Twente scholarships for international students

Talents from abroad

‘Teachers treat us as equals’

Adedapo Aladegbaiye

Studying: Communication studies / Comes from: Nigeria

‘I studied public relations in Nigeria and after I got my Bachelor’s degree I decided to continue my studies abroad. I applied at several universities in the UK and the USA, but my professor suggested that I should consider studying in the Netherlands. I looked into it and found out that the educational system in the Netherlands had a very high worldwide ranking. I thought that studying at a technical university would add an interesting and useful element to my expertise. I chose UT, because of its innovative approach to technology.’

‘I definitely made a good choice in coming here. The standard of education is extremely high and the facilities at UT are wonderful – there are so many places to go, so many materials to use. I especially appreciate the engaging aspect of the lectures. Our teachers want to know what we know and understand, they allow us to develop in our own pace and reach our full potential. The teachers always find time for students and they treat us as equals, which is very different from academic environment in Nigeria. Education in Nigeria is very competitive. I really like the cultural diversity at UT and I’m enjoying living in the Netherlands. Before I came, I’d never thought I could ride a bike, but now I’m pretty good at it!’

‘Studying at UT is quite demanding’

Daniel Paluch

Studying: Business administration / Comes from: Germany

‘I came to UT as a part of my double Master’s program. I started my Master’s studies at Technical University of Berlin, where I spent one year and now I will study at the University of Twente for one year. Coming here was actually one of the reasons why I applied for the program. I knew that I would get a chance to study abroad for one year and could choose between the Netherlands and Poland. I always wanted to visit the Netherlands, so it was a great opportunity for me. Thankfully, I was awarded the scholarship, which is a great help for me. I worked through most of my studies, but studying at UT is quite demanding and takes a lot of time.’

‘I think the university is absolutely awesome. Everything here is very impressive – the study programs, technology and the campus. I did my Bachelor’s studies in Austria and I also spent six months at a university in the USA, but UT is the best campus I have studied at. I really like it here, but the studies consist of a lot of reading, which is something I need to get used to. The educational style here is quite different from all the other places I’ve studied at.’

University of Twente Scholarship is a scholarship awarded to excellent international students, who are applying for a Master program at the UT. Receiving this scholarship is certainly not easy. The university receives hundreds of applications, but only several students are selected. This year, the scholarship was given to twenty students from all over the world. They were all chosen based on their great academic records and their motivation and true desire to study at the University of Twente. We interviewed four of these students to find out why they chose UT. Do they think they made the right choice by leaving their home countries and coming to study in Enschede?

TEXT: MICHAELA NESVAROVA | PHOTOS: GIJS VAN OUWERKERK >

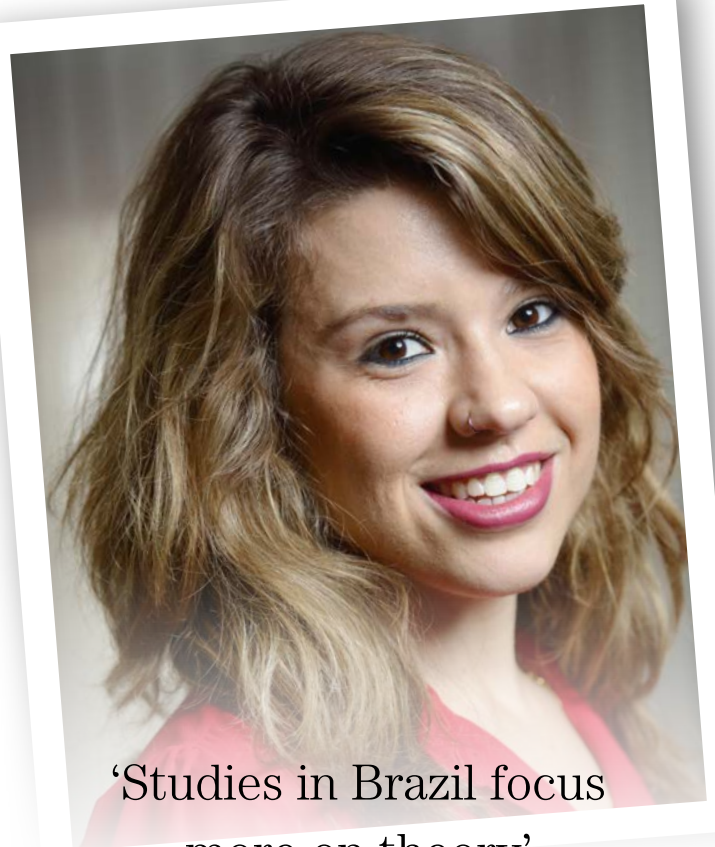
‘You have to plan everything’

Hengameh Noshahri

Studying: Systems and control / Comes from: Iran

‘I studied electrical engineering in Iran and I wanted to study a program of systems and control. My main priority was to find this specific program taught in a good academic environment, which is why I decided to come to UT. It is also a great opportunity to experience a different culture. Coming to study here was my first visit to Europe. I didn’t experience any problems, but I had some small cultural shocks, such as witnessing somebody blowing their nose during a lecture. Blowing your nose in public is considered extremely rude in Iran! I also didn’t expect supermarkets and restaurants to have closing hours. In Iran shops are always open and you can buy food even in the middle of the night. Here you have to plan and organize everything.’

‘I’m very happy I came here. I really like that the supervisors are always here for you and help you with everything. On the other hand, there are many things I need to think about at once – an internship, my thesis and my future at UT. I would like to become a PhD student here. It can be demanding at times, but I’m very thankful for this scholarship and the opportunity to study at UT. I have always dreamed of being a part of a research group and this experience has allowed me to do that.’

‘Studies in Brazil focus more on theory’

Luísa Dechichi

Studying: Civil engineering and management / Comes from: Brazil

‘I studied Civil Engineering in Brazil and I spent one year studying in Groningen as an exchange student. I had such a great time there and one year in the Netherlands simply wasn’t enough! I also wanted to focus on water management and water modeling, which is a field Dutch people are famous for. So after I finished my bachelor’s studies, I knew I wanted to go abroad again. In Brazil, it is difficult to receive a scholarship for Master’s programs abroad, so I applied directly to UT and luckily received the scholarship. Without it I wouldn’t be able to come here.’

‘Studying at UT is very hard, but also very enjoyable. In my experience, studies in Brazil focus more on theory and not that much on practical skills. Here, students get many group assignments and have a chance to use their theoretical knowledge in practice, which is great. I’m already used to Dutch culture and I really like it here. Dutch people are so direct and honest! I hope to get a job in the Netherlands after I’m finished with my studies.’

Judith Bakker

Do-It-Yourself Society

Participatory society. It's one of those new buzz words to indicate that people are increasingly responsible for their own well-being, instead of the government. However, Judith Bakker knows that the 'do-it-yourself society' is not as new as it is presented. Citizens have always been active in many fields, such as in neighbourhoods. 'People do an awful lot for others.'

TEXT: MARISKA ROERSEN | PHOTO: GIJS VAN OUWERKERK >

Minister of the Interior and Kingdom Relations Ronald Plasterk called her work 'impressively complex'. Judith Bakker, PhD candidate in public administration, felt understood: 'Plasterk visited our chair and noticed that my research involves numerous concepts. He recognized how difficult it is to measure them scientifically. This was nice to hear.'

Judith studies citizens' initiatives in neighbourhoods. Specifically, she looks at the relations of those initiatives with democratic aspects and the governmental organisations. Why those two topics? 'Stepping up for the greater good in your near surroundings is a political process. Those who take initiative have a certain amount of control', Judith explains. 'And sooner or later, you'll have to collaborate with local governments to realise your projects.'

Sense of community

The PhD candidate does not take a general position on whether civil initiatives are good or bad. 'Local initiatives can increase the quality and sense of community in a neighbourhood. It can also help grow competencies of those who take action. But just because something is started by civilians, doesn't mean it's automatically useful or great.'

After her PhD is completed, Judith sees herself working for the government. In an advisory role, perhaps. Judith advocates that bureaucratic obstacles should be removed, motivators should be enforced, and that the government should leave the rest up

to the people: 'Don't charge high permit fees, implement vouchers for activities you want to promote and be flexible if need be.'

Healthcare change

One of the topics that municipalities might need advise on, is the upcoming change in the Dutch healthcare system. Local governments will become responsible for a large proportion of long-term care for their residents. Can healthcare be provided by neighbours? Judith argues that this combination is tricky: 'Healthcare is frequently intimate. People are usually willing to lend a hand, but they aren't so much willing to receive. Patients don't want their neighbours to assist in daily care. Only family and professionals are allowed to do that.'

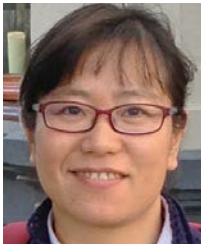
Judith has been around the block. Before starting her PhD, she had been working on the topic in different settings since the early 90's. She saw citizens helping asylum seekers, taking care of the liveability in their streets and organising activities for the elderly. Judith reassures that during these years, human nature hasn't change much: 'People do an awful lot for others. We haven't become less social at all.' |

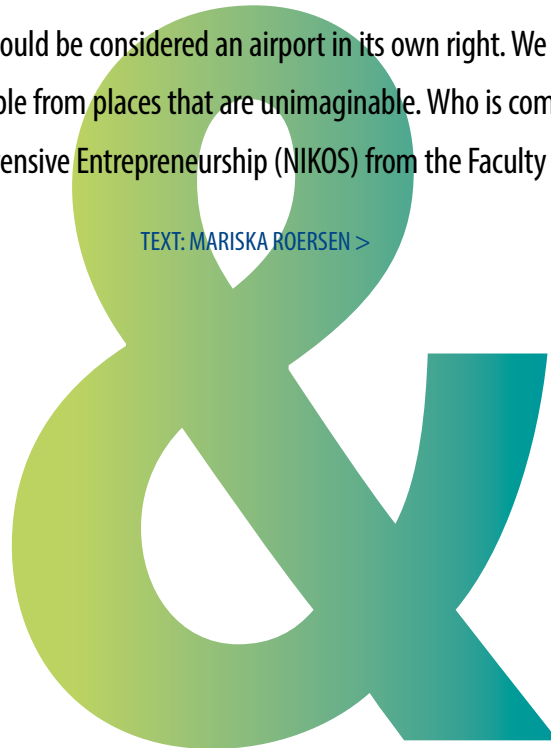
PhDs are the backbone of our university. But who are they? Every month, we introduce another PhD candidate to you. This month: Judith Bakker, PhD candidate in Public Administration at the School of Management and Governance.

In some ways, the university could be considered an airport in its own right. We send students and staff to the most exotic destinations and receive people from places that are unimaginable. Who is coming in and who is going out? This month: The Netherlands Institute for Knowledge Intensive Entrepreneurship (NIKOS) from the Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences.

TEXT: MARISKA ROERSEN >

In

Out

Who's in?

Helen Zhang, sales manager at Baosteel Chemical Co., Ltd., a subsidiary of China's largest steel manufacturer Baosteel Group.

Doing what?

'I'm doing a three-month traineeship at NIKOS, together with four colleagues from other departments. We follow courses, write papers and visit companies to obtain more knowledge about management and trading in Europe. We can use this knowledge in our job when we go back to Shanghai. I especially appreciate the way lecturers make us think by ourselves, instead of telling us how things work.'

Good customer relations

'During my stay here, I used a theory on trust and risks in business development to study Baosteel Chemical's five main customers. My conclusion was that our relationship with them is good, although we can improve some things as well. I will take necessary actions on this when I get back to work. Next to that, we had a company visit to a tire company. They might need some materials from us. This is a sales opportunity I will follow up on.'

Traditional Dutch home

'When I travelled from Schiphol to Enschede, I met a man in the train. I talked with him for a whole hour, until he invited me and my other colleagues into his home. He had an old, traditional Dutch house with very old decoration. It was amazing.'

This is what the UT could do

'Baosteel sends a group of managers to the UT on an annual basis. It would be a good idea to connect the managers and their individual coaches in advance, to discuss the training program and the topics they will write a paper on.'

Who's out?

Michel Ehrenhard is assistant professor in entrepreneurial leadership at NIKOS

Doing what where?

'I attended four graduation ceremonies at the Technische Universität Berlin. NIKOS has a double degree program with them on innovation and entrepreneurship. Once a year I go there so German students who make the deadline don't need to come back to Enschede for their defence. Not all students were supervised by me, so I represented my colleagues as well.'

Best of the best

'The German students in the double degree program are really good. Out of these four colloquia, three students graduated with honours! Hundreds of students apply for the program but only the 35 very best get selected.'

6-month wait to get a diploma

'Graduating in Germany is a bit different from The Netherlands. It can take up to 6 months to receive the physical diploma. Furthermore, students just hand in their final reports, without any defence. It's nice to see that double degree students, who do have to defend their work in a final presentation, increasingly bring along their family members to the event.'

This is what the UT could do

'The TU Berlin is one of the best German universities to study or research business administration. Our collaboration with them has clear added value. While we mostly work with SMEs, they also have close relations with big companies. Next to that, they team up with a reputable design school in Potsdam. Why don't we send our students to this D-school, too? Twente is in the middle of the London-Berlin axis, Europe is around the corner.' |

STUDIUM GENERALE

HET PODIUM VOOR KENNIS

UNIVERSITEIT TWENTE.

UTWENTE.NL/SG

UTWENTESG

Dec 09

UT-DICTEE

Het groot UT-dictee der
Nederlandse Taal

Dinsdag 9 december, 19.30 – 21.30 uur
Waaier 1